

În acest număr:

**LA MARE, CU TIMPUL DUPĂ NOI
SECRETELE AFACERII PANAMA
JUDEȚUL CU REȘEDINȚĂ BAROCĂ
PRINTRE CANIBALI**

30
68

LACĂRA

UL XVII
686
IULIE 1968

VIZITA CONDUCCATOR ÎN JUDEȚEL

Intr-o atmosferă de înaltă însuflețire s-a desfășurat, la începutul săptămânii, vizita de lucru a conducătorilor de partid și de stat pe meleagurile dunărene. În cea mai tânără cetate a siderurgiei românești — la Galați — ca și în noul centru industrial brăilean, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț au fost întâmpinați cu entuziasm ca oaspeți dragi cărora le-au fost înfățișate înfăptuirile săvârșite în acești ani, sub conducerea partidului, în județele Galați și Brăila.

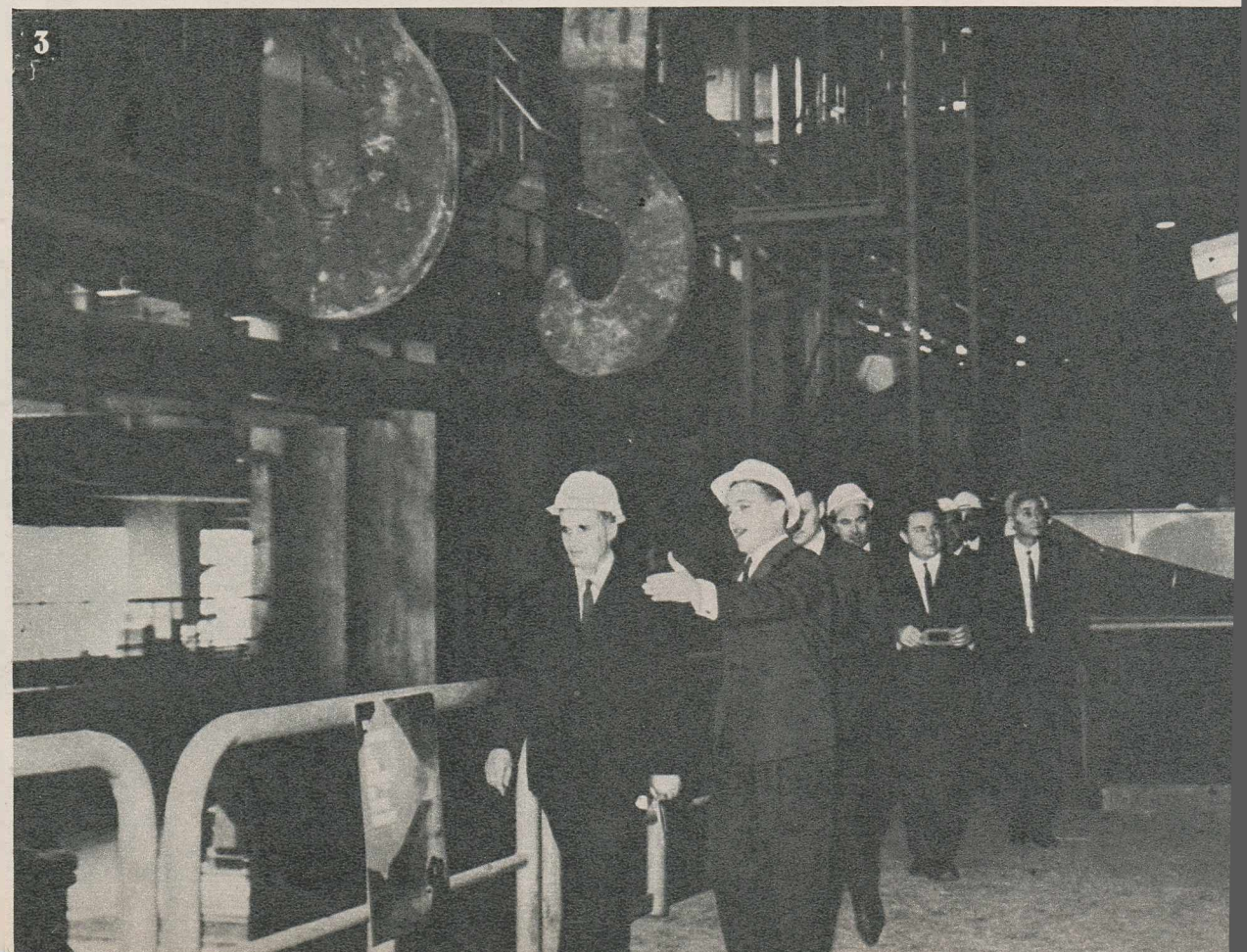
Luînd cuvîntul în fața celor zece mii de constructori și siderurgiști prezenți la mitingul de la marele combinat gălățean, tovarășul Nicolae Ceaușescu a scos în evidență importanța deosebită pe care o are pentru întreaga economie națională tinăra «cetate de foc» de pe malul Dunării.

«Avem tot temeiul să afirmăm — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — că în 1970 nu numai că vom realiza planul cincinului, dar îl vom și depăși și sintem siguri că și dv., siderurgiștii gălățeni, veți contribui la această mare victorie a poporului român».

În cuvîntare a fost de asemeni subliniat faptul că în munca uriașă pe care o desfășoară, poporul nostru are prieteni sinceri cu care colaborează în toate domeniile de activitate.

În politica sa partidul și guvernul nostru, România socialistă pornesc de la principiul fundamental potrivit căruia «numai respectarea dreptului fiecărui partid, al fiecărui popor de a edifica socialismul corespunzător condițiilor concrete în care își desfășoară activitatea ajută cauzei socialismului, întăririi unității țărilor socialiste».

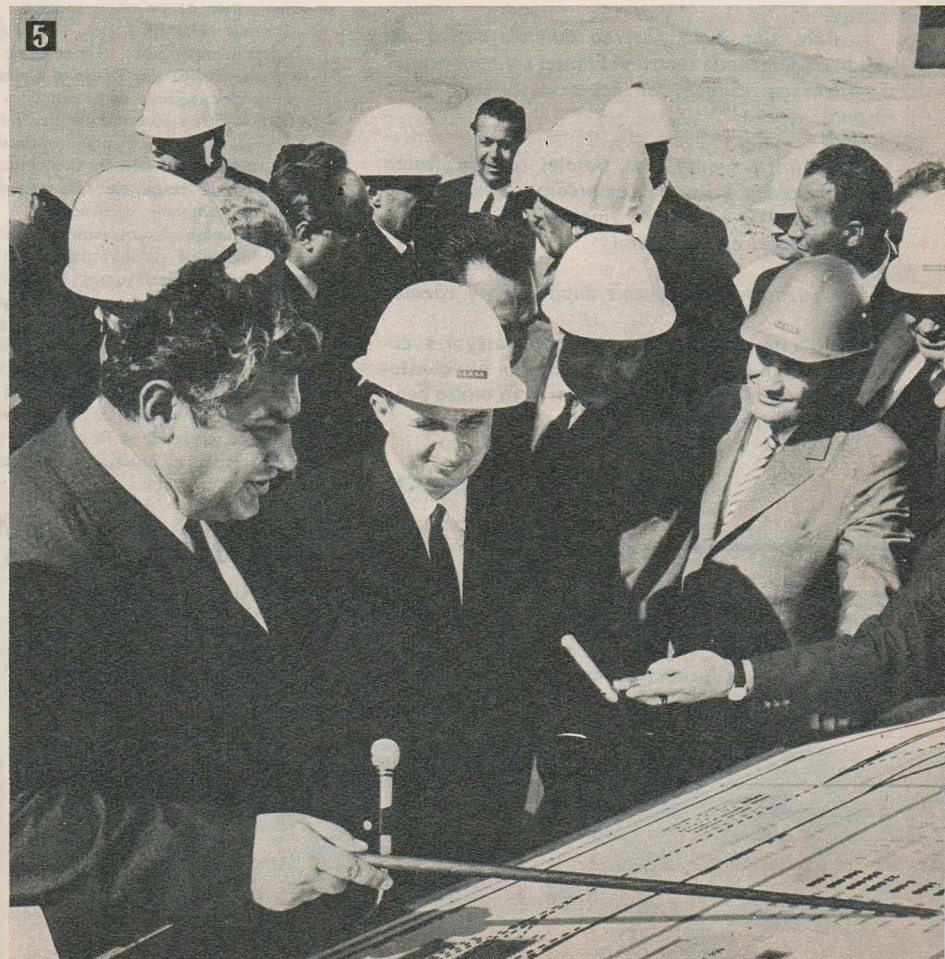
În cursul vizitei de lucru în județele Galați și Brăila, conducătorii de partid și de stat s-au întâlnit și au avut convorbiri rodnice cu un mare număr de muncitori, ingineri și tehnicieni, cu lucrători și specialiști din agricultură, cu intelectuali și alți cetățeni. Pretutindeni pe unde au poposit, conducătorii de partid și de stat au fost primiți cu puternice manifestări de entuziasm exprimînd — așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la adunarea populară de pe faleză Brăilei — «voința fermă a gălățenilor, brăilenilor, ca și a întregului popor, de a înfăptui neabătut politica partidului comunist, politică ce corespunde pe deplin intereselor națiunii noastre socialiste».

R DE PARTID ȘI DE STAT ALAȚI ȘI BRĂILA

1. 10 000 de constructori și siderurgiști au participat la mitingul care a avut loc la Combinatul siderurgic din Galați, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o amplă cuvântare.
2. La Șantierul naval din Galați.
3. Pe una dintre platformele furnalului gigant de 1700 mc.
4. La uzina de utilaj greu «Progresul» din Brăila.
5. Graficul de construcție a furnalului nr. 2 al combinatului gălățean este prezentat oaspeților.

Prezentarea
artistică
de Vasile
OLAC

COPERTA NOASTRĂ
În fața mării și a brizei.
Fotografie de
Elena GHERA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața
Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12,
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TI-
PARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Științei».

GLOSSA

Diracția C.F.R. a pus în funcțiune acum, în plină
vară câteva trenuri accelerate și de lungă distanță.
Fără vagon restaurant însă, fără un bufet măcar
de 3 x 2 m (un compartiment), fără posibilitatea
de a consuma un pahar cu apă vreme de șase sau
nouă ceasuri pe caniculă.

...De unde, probabil, binecunoscuta vorbă (fran-
țuzească): a pleca la drum înseamnă a cam muri
nitel.

La Napoli — se plîng conducătorii clubului de
fotbal cu același nume — sînt, duminică de duminică,
20 000 oameni care, pătrunzînd fraudulos
pe stadion, nu plătesc nimic în schimbul spectaco-
lului.

La București, dimpotrivă, sînt, duminică de
duminică, 70 000 spectatori care nu primesc nimic
în schimbul banilor.

— Care sînt după părerea dumneavoastră cei
mai mari oameni de teatru ai Franței contemporane?
— Ionescu (Eugen) și Popescu (Elvira), mi-a
răspuns cineva.

Trăim într-o vreme cînd, paralel cu dificultatea
de a prevedea viitorul, remarcăm o deprimentă
incapacitate de a înțelege ziua de ieri. Am nevoie
de un profet al trecutului.

Cite războaie au izbucnit după ultimul război?

Citind citeva texte de proză din categoria cu-
noscută sub numele de «experimentală» am consta-
tat, încă o dată, cu uimire că avem prea multe genii
și prea puține talente.

AI. MIRODAN

INTERVIU 5 MINUTE INVESTIȚII ÎN FLUX

Răspunde tovarășul arhitect TIBERIU
HORVATH, vicepreședinte al Băncii de
investiții.

— Cum apreciați realizarea planului
de investiții în primele 6 luni ale
acestui an?

— Fapt pozitiv, la 30 iunie planul de
investiții era îndeplinit în proporție de
46,8% — reprezentînd cea mai bună reali-
zare pe primul semestru, în comparație
cu anii precedenți. Au fost date în func-
țiune o serie de importante capacități de
producție industrială: la Combinatul si-
derurgic din Galați, un furnal cu capaci-
tatea de 1 075 000 tone/an fontă și fabrica
de aglomerare (1 560 000 tone/an mine-
reu aglomerat). Tot aici au intrat în probe
tehnologice, dînd primele cantități de
procese, convertizorul nr. 1 de la sectorul
oțelărie, cu o capacitate de 1 250 000
tone/an oțel, precum și laminorul slebing
cu o capacitate de 2 500 000 tone/an lin-
gouri laminate.

Alte obiective industriale de mare im-
portanță au fost date în funcțiune în
această prima jumătate a anului în in-
dustria chimică (la Uzina de aluminiu
Slatina, la Rafinăria Ploiești, Uzinele de
procese sodice Govora etc.), în industria
ușoară (la Întreprinderea integrată de lînă
Constanța și la întreprinderile textile Pi-
tești, Galați ș.a.), în industria alimentară
(la Fabrica de conserve de legume și
fructe Fetești etc.), în industria materia-
lelor de construcții și în alte ramuri ale
economiei. De asemenea, s-au dat în folo-
sînță circa 19 000 de apartamente con-
struite din fondurile statului.

— Ce măsuri considerați că trebuie
luate pentru înfăptuirea deplină și la
termen a planului de investiții pe
întreg anul?

— Subliniind încă o dată faptul că în
toate laturile activității de investiții se
remarcă sensibile progrese, constatările
făcute privind cauzele care mai frînează
mersul unor lucrări și punerea în func-
țiune la timp a unora dintre obiectivele
planificate pledează ca eforturile să fie
intensificate în direcția grăbirii ritmului
de livrare a utilajelor tehnologice, pre-
cum și pentru lichidarea deficiențelor or-
ganizatorice de pe unele șantiere.

Uzinele «Grivița roșie», «23 August»,
«Independența»-Sibiu, Uzinele de con-
strucții metalice din Bocea și Uzinele de
pompe-București — ca să nu citez decît
unități la care s-au constatat mai frecvent
întîzieri în livrări pentru șantierele de
construcții — au datoria să lichideze cit
mai grabnic restanțele; să respecte cu
strictete termenul contractual.

O influență determinantă în desfășu-
rarea lucrărilor de investiții o are buna
organizare și desfășurare a muncii pe
șantiere. Se cer înlăturare acele neajunsuri
care în semestrul I au încetinit ritmul de
execuție pe unele șantiere. Întreprinderile
de construcții vor trebui să acționeze
mai eficient și să fie sprijinite mai înde-
aproape de furnizori și de celelalte organe,
pentru ca șantierele să fie asigurate ritmic
cu materiale și utilaje de construcție,
precum și cu... forță de muncă.

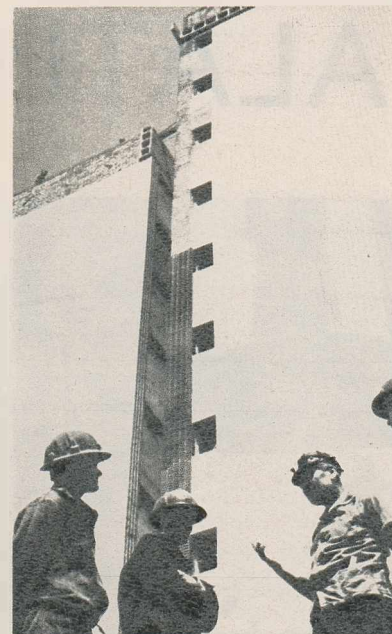
REPORTERUL
PE TEREN:
Viorica
CIORBAGIU

MICI CONSTRUCTORII DE BLOCURI MARI

Vedeți fotografia? Îngăduiți-mi să
v-o traduc: «dirijorul» își prezintă «or-
chestra»! Evident, parțial. Fiindcă în
afara celor trei — Ilie Oprea, Stan Ni-
colae și Ion Radu — maestrul Gh. Cre-
țan a «dirijat» zeci de alți... orches-
tranți, în devenire.

Despre aceștia din urmă mi s-a vor-
bit mult în cancelaria Centrului școl-
lar de construcții-montaj. Mi s-a vor-
bit la modul grav. Apoi i-am cunoscut
pe cîțiva dintre ei, pe șantier: niște
mutrișoare de adolescenți. Parcă ar fi
construcții de operetă cu salopetă,
cască și, ce-i drept, prezență... scenică
adecvată. Și acești copilandrii con-
struiesc blocuri adevărate? Să mori
de rîs, nu alla. Da, dar cu riscul ca
după aceea să-ți fie rușine de aseme-
nea prejudecăți și să-ți aduci aminte
că «valoarea nu așteaptă numărul a-
nilor».

Evilii anilor II și III ai Școlii profesio-
nale de construcții din București
au ridicat anul trecut «din pămînt»
blocul H3, în cartierul Titan. Blocul
s-a vîndut cu bani peșin și acum lo-
cuiesc oameni în el. Și n-au nici o
obiecție. Și nu zîmbesc, măcar pentru
că își datorează apartamentele unor
tinerei... H3 a însemnat un debut. Au
urmat anul acesta H11, 12, 13, 14, adică

alte patru blocuri, plus un tronson al
turnului din fotografia noastră. Sînt
dulgheri, zidari, betoniști, mozaicari.
Însăși școala în care învață e făcută
de ei, de la fundație la acoperiș. Faptul
nu li se pare de loc extraordinar...
Cînd se statornicesc pe șantier ca me-
seriași, ei nu mai au nevoie de aco-
modare. Se și simt ca acasă. Și cînd
te uiți la mutrișoarele lor... Mline,
21 iulie, este «Ziua constructorului».
Credeti că nu intră și ei, legitim,
printre cei sărbătoriți?

MICĂ ANCHETĂ

în reflector:

REȚEAUA SANITARĂ

Deschidem o nouă rubrică la
ACTUALITATEA. O dorim vie
și în concordanță cu interesul
citorului nostru. Din multitu-
dinea de probleme pe care
ne-am propus să le abordăm,
ne oprim astăzi la una de
importanță majoră: utilizarea
forței medicale în rețeaua
sanitară a țării.

I. În loc de preambul. Dacă ră-
portăm la numărul locuitorilor țării
cei 30 000 de medici care activează
în domeniul sanitar, ajungem la pro-
porția: 1 medic la 642 locuitori. Cifra
(și situație) care ne situează în avantaj
față de Franța, Anglia, Iugoslavia, Po-
lonia și alte țări. Repartiția pe terito-
riu nu este însă armonioasă: în muni-
cipiul București avem 1 medic la 244
locuitori, în județele Ilfov — 1 la
1 247; Botoșani — 1 la 1 872; Olt —
1 la 1 718; Bihor — 1 la 749; Prahova —
1 la 714; Brașov — 1 la 490 și Iași —
1 la 449. Evident, o repartiție (și o
situație) neechilibrată. Care să fie
cauzele?

II. Are cuvîntul prof. dr. I. Cincă,
secretar general în Ministerul Sănă-
tății:

— Într-adevăr, s-a ajuns la o utili-
zare nerațională a potențialului me-
dical datorită unei repartizări inegale
la medicilor pe teritoriu, pe unități
sanitare și pe specialități. Drept unul
dintre cei mai importanți factori de-
terminanți trebuie considerată folosi-
rea insuficientă și nu întotdeauna judi-
cioasă a bazei tehnico-materiale sani-
tare. Aceasta și ca urmare a vechii
împărțiri administrativ teritoriale a
țării. Să nu uităm că în prezent avem
mult mai mulți medici în spitale decît
în policlinici cînd, în mod normal,
ținînd cont de importanța ambulatoriu-
lui, ar trebui să fie invers. Aici mai
putem adăuga faptul că asistăm în
anumite centre mari la o aglomerare
de medici, chiar peste necesități.

Pe de altă parte fărîmițarea specia-
lităților medicale — 52 la număr — a
dus implicit la birocratizarea conținutu-
lui activității unor medici. Avem, bună-
oară, numeroși medici care au devenit
pur și simplu niște intermediari între
pacient și specialist, un fel de dispeceri
sui-generis. Mai există însă și alte
cauze care au determinat această situa-
ție, de pildă fluctuația mare de cadre

INSTANTANEE

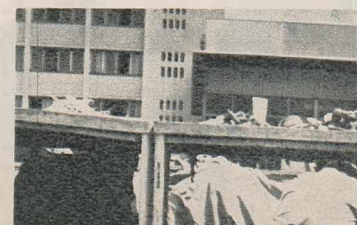
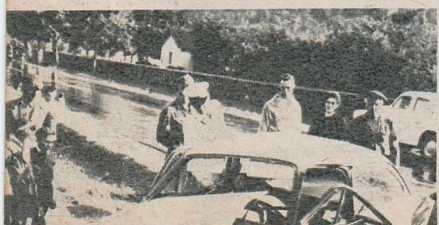
DUMINICĂ. Autoturism pe șo-
seaua Cimpina-Sinaia. Învîgător:
Ismail Assan, conducătorul Wart-
burgului 3-B-4693. «Fiatul» (în fo-
tografie) a fost pregătît pentru
D.C.A. (sectorul armonicii). Apoi
au început cercetările miliției.

LUNI. Așii risului — Al. Giugaru, G. Trestian,
I. Scărlătescu, A. Donos, M. Moraru și Dem.
Rădulescu — rid! Fotoreporterul i-a surprins
într-un moment al repetiției (în studioul radio)
viitoarei premiere «Siretenia și dreptatea judecă-
torului» de Al. Casona, în regia lui Constantin
Moruzan (primul din stînga).

MARTI. Trei ceasuri rele? Aș, de unde! Ne
aflăm la cotul Ciorogirlei unde, ca pe întreg
șantierul noii autostrade București-Pitești, se
asfaltează alți zeci de metri pătrați pe noul drum
al vitezelor mari care va fi această autostradă
modernă.

MIERCURI.
Sus legume
Jos... lume

Ghici ghicitoarea mea. Ce e?
(Pels) din Halele Obor)

PRELUDII OLIMPICE

Momentul olimpic se apropie de coincidența sa mexicană și — ciudat la prima vedere — totmai acest fapt explică penuria de mari competiții. Faza de atelier a pregătirilor este mai febrilă ca oricând și se simte. Singura competiție de anvergură a fost în aceste zile Regata Snagov. Întâlnirea canoștilor și caiacștilor pe apa Snagovului, întâlnire ajunsă la cea de-a XI-a ediție, își merita subliniată prestața internațională de care se bucură, tocmai în condițiile marcate de egoism ale celor care se pregătesc să asalteze laurii olimpici. Într-adevăr, ca acum, la mai puțin de 100 de zile de rendez-vous-ul de pe Xochimilco, elita padelei și pagaiei să accepte o reunire în condiții de concurs pare, mai presus de orice, un succes de diplomație sportivă decît unul de organizare. Numai că, în acest caz, «diplomația» poartă un alt nume, propriu activității sportive, și anume: prestigiul valorii. Pentru că, fiecare dorește acum, în vederea Olimpiadei, confruntări cu marile, adevăratele valori ale unei ramuri sportive sau alteia, dar așii se refuză totmai în aceste circumstanțe. Cînd ei acceptă lupta publică, concurenții se îngheșuie, așa cum s-a petrecut timp de două zile la Snagov, în cadrul regatei de caiac-canoe, care a reunit cele mai valoroase echipe reprezentative din Ungaria, R.D. Germană, U.R.S.S., R.F. a Germaniei, Franța, Japonia, Iugoslavia, Finlanda, Belgia, Bulgaria, Italia și România.

Sigur că rezultatele cunoscute acum sînt încă în retortele comentariilor, dintre care unele s-ar dori veritabile pronosticuri pentru Mexic, dar listele consemnate la Snagov ascund încă, în ciuda realității lor atît de concrete, foarte multe imprezibilități, dacă nu chiar... criptograme cu dezlegare întîrziată. Declarația televizată a antrenorului emerit Radu Huțan a fost în acest sens generatoare de suspenseuri dar și de optimism solid, fundamentat pe ceea ce constituie, de fapt, sursa oricăror certitudini în sport: cantitatea de muncă depusă pe altoii talentului și al calificărilor fizice și de voință din care se plămădesc învingătorii.

Iar faptul că într-o întrecere, chiar și de asemenea proporții, Aurel Vernescu și Afanase Sciotnic, campioni încercați de atîtea onoruri meritate, pierd în fața altor compatrioți, Haralambie, Ivanov și Andrei Conțolenco, cred că-i bucură chiar pe învinși, care n-au coborît nici în scara valorilor și nici în stîmna noastră.

Și, în sfîrșit, trecînd în tabără amatoare a ciclismului trebuie să consemnăm evenimentul acestui final de săptămîină în care între București-Pitești și la Brașov cicliștii se reunesc pentru o altă repetiție olimpică: cursa contracronometru de 100 km, pe echipe, și cea de fond individual, în circuit (150 km), sub poalele Timpei — ambele dotate cu trofeul municipiului București și bucurîndu-se de o selecție participare.

Fie ca întrecerile să ofere rutierilor români posibilitatea de a convinge oficialitățile noastre sportive că își merită deplasarea la Mexic pentru J.O.

Em. VALERIU

IOAN FLOAREA, vicepreședintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean pro-zivoziorii Caraș-Severin:

— Reșița la telefon...
— Sîntem informați că în unele piețe din orașele județului dv. lipsesc anumite sortimente de legume și zarzavaturi. Este adevărat?

— Da, la timpul trecut. Au lipsit o zi, două, la Reșița și Caransebeș cartofi, ardei grași, usturoi, conopidă.

— Și cum ați acoperit golul?

— Cu ajutorul vecinilor noștri, adică al județelor Arad și Timiș. Pentru o independență viitoare în aprovizionare am luat însă măsuri.

— Cîteva dintre ele fiind?...
— 1) Reinsămînțarea suprafețelor pe care s-au compromis, datorită secetei, culturile timpurii. 2) Unitățile de resort au contractat cu C.A.P. Gherteniș, Berzovia, Gătaia etc. cantitățile necesare de legume și zarzavaturi, cu clauza ca acestea să le transporte, cu mijloace proprii, direct din grădina.

la piață. 3) Față de planul inițial, însăămînțăm 200 de ha în plus, cu legume.

VIRGIL STOENESCU, șeful secției teatru radiofonic:

— F 03?

— Da! Cu ce vă putem servi?

— Cu un hohot de ris — anticipativ și... pe încredere. Noi îl garantăm pe timp de două săptămîni, adică atît cît durează «Festivalul de comedie» organizat de teatrul radiofonic între 28 iulie și 10 august.

— Și care ar fi garanțiile?

— Să zicem chiar comedia de debut a festivalului, «Geamandura» de Tudor Mușatescu, premieră pe țară transmisă «în direct» din sala Teatrului de stat din Constanța, în comperajul Stelei Popescu.

Postul telefonic de informații «Flacăra 03», inaugurat săptămîina trecută, n-a fost... ocupat sau... defect nici în ultimele zile. Prin intermediul lui «F 03» am sunat și am fost sunați la și de la numeroase adrese. Iată cîteva extrase din convorbirile cu interlocutorii noștri:

Ing. NICOLAE AGACHE, director general al Combinatului siderurgic-Hunedoara,

ne-a răspuns la întrebarea: «Cum evoluează cel mai tinăr vlăstar al Hunedoarei — laminorul de 1300 mm?»

— Se află, după cum știți, în probe tehnologice. Deocamdată aici se laminează, după program, într-un singur schimb, restul timpului fiind afectat feluritelor reglaje. Zilele acestea producția — în probe — a noului laminor se va extinde la două schimburi, iar în august vom lucra 24 de ore din 24...

— ...Ceea ce înseamnă inaugurarea propriu-zisă?

— Abia după proba de 72 ore de funcționare continuă, sub sarcină, cum se spune în termeni tehnici.

— Vă dorim, anticipat, «temperatură» optimă!

LIA PĂCURARU, vicepreședinte al Comitetului executiv U.A.S.R.:

— Alo! Costineștii? Cu cîți studenți ați inaugurat tabăra?

— În prima serie, ediția 1968, au venit aici 1 000 de studenți și studente din întreaga țară. O mie de voci în vacanță — și

alte 5 000 în seriile care urmează. Mai notați în plus că, grație biroului de turism pentru tineret al C.C. al U.T.C., 11 000 de studenți fac în această vară excursii de la munte pînă la mare.

Ing. ADRIAN ROGOJAN, director general în Consiliul Superior al Agriculturii:

— Vă dau vești care interesează pe toată lumea: după eforturile pentru diminuarea efectelor secetei, recolta de grâu este multumitoare. Multe unități de stat și cooperatiste din agricultură au depășit producția de 3 000 kg/ha.

DAN GH. PREDOIU, inginerșef al întreprinderii de construcții hidroenergetice:

— Aici I.C.H.

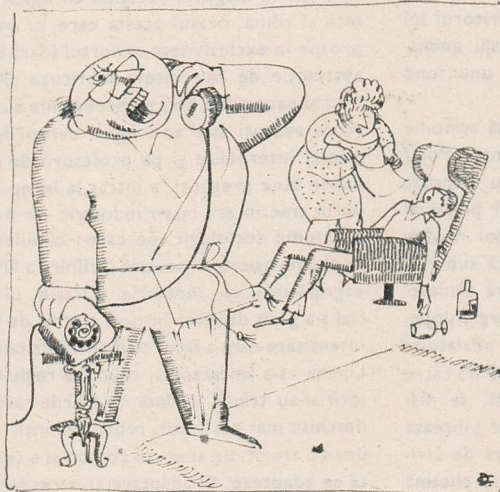
— Sîntem «F 03». Care este noutatea de ultimă oră pe șantierul hidrocentralei Lotru?

— Galeria subterană de acces la viitoarea centrală electrică este pe terminate. După doi ani de excavări sub munte, acesta este un eveniment important în viața șantierului. Așadar, în prima decadă a lunii august puteți călători și dv. în subteran, cu mijloace auto.

— Tentanță invitație. Vă mulțumim!

CIK DAMADIAN

admitere la facultate...

— Halal prieten. Mi-ai garantat un 8 și a venit cu 4. Ce Vasile? Care Ce, nemernicule; pe-al meu îl cheamă Pe Vasile — Puiu...

BERE: 80 milioane l

La Craiova s-a deschis șantierul noii fabrici de bere destinate să aprovizioneze Dolj, județele limitrofe și Capitala. Fabrica va fi dată în funcțiune pînă la sfîrșitul anului 1970, cînd va putea livra anual 40 000 000 litri de bere. O altă fabrică de bere cu o capacitate de producție asemănătoare se construiește în prezent la Constanța, în noua zonă industrială a orașului.

nimeni nu știe nimic!

Motoare electrice? Motoare de avion? Stație de pompare? «Farfurii zburătoare» picate de pe alte planete? Nimeni nu știe nimic!

De ce zac la drumul mare? Ale cui sînt? Cine le-a pierdut? Cine le-a văzut și s-a făcut că nu le vede? Cine trebuia să le găsească și nu le-a găsit? Cine a trecut pe lângă ele fără să le vadă? Nimeni nu știe nimic!

Numai reporterul nostru știe că le-a fotografiat la Gorneni, în județul Ilfov. Luați-le, tovarăși, identificați-le, că ar folosi la ceva, și identificați-i și pe aceia care le-au pierdut ca să nu mai folosească la nimic!

B.D.

medicale provocată totmai de utilizarea nerațională și de grija insuficientă de a se asigura condiții corespunzătoare de muncă și de viață (mai ales personalului medico-sanitar care locuiește în mediul rural). Încă o cauză, de loc neglijabilă, o constituie faptul că mulți absolvenți provin din zone care au o bună acoperire cu cadre medicale și tind să se reîntoarcă în localitățile respective.

Situația a fost analizată minuțios la nivelul Ministerului Sănătății. Pentru normalizare — o normalizare în timp — ne propunem un nou normativ de personal, reducerea nomenclatorului de specialități, îmbunătățirea sistemului de mișcare și promovare a cadrelor, asigurarea condițiilor de muncă și de viață în deplină concordanță cu necesitățile reale ale personalului medical.

Iată deci Mica anchetă deschisă prin opinia unui reprezentant al forului care răspunde de ocrotirea sănătății publice.

Sîntem încredințați că tema abordată va găsi ecoul cuvenit atît în rîndul celor care asigură asistența medicală, cît și a celor asistați. Paginile noastre le stau la dispoziție.

Anchetă realizată de **Bazil DUNĂREANU**

JOL. Gimnast de un tip deosebit: Valeriu Dîmcea din Brănești. Nu lucrează nici la bare, nici la paralele. Numai la inele — cînd sînt de aur. Ultima oară a lucrat în pădurea Pustnicul, la o poșetă. Era a patra — și ultima. Acum lucrează la o reconstituire la miliție.

VINERI. Pitoreasca stradă Lipscani, intrată pe drept cuvînt în istoria comerțului bucureștean, găzduiește în aceste zile «Tîrgul de vară», care și-a extins aria pe toată rețeaua comercială. Bogat sortiment de mărfuri, care se vînd la prețuri considerabil reduse.

FOTO-COMENTARIU

JUDETUL CU RESEDINTA BAROCA

de Mihai HETCO - Fotografii de E. GHERA

Arhitectură de mai multe ori centenară, baroc «tîrziu», turnuri cu însemnul breslelor uitate: Oradea...

Știu cât de riscante sînt definițiile. Ca orice încercări de sinteză ele pot omite tocmai amănuntul revelatoriu fără de care un întreg profil suferă, o întreagă imagine (formată deja) se clatină.

Știu cât de riscante sînt definițiile.

În ce mă privește, îndrăznesc să afirm, după un îndelung periplu pe plaiuri bihorene, că acest județ, județul Bihor, considerat și reperat de unii undeva într-un colț pierdut de țară, este, din contra, foarte apropiat, chiar «central» aș zice, ca Prahova de pildă ori Argeșul. Și pentru a-mi susține «paradoxul» nu voi invoca cursa de avioane moderne ce acoperă distanța București - Oradea într-o singură oră, element desigur spectaculos, elocvent dar nu esențial, ci voi încerca să evidențiez acele realități definitorii și acel trecut care au făcut ca Bihorul să fie întotdeauna atît de aproape de noi toți, atît de aproape de inima noastră.

O ISTORIE VECHIE PRECUM O LEGENDĂ

... Mai întii (și încep așa fiindcă mindria de a ne regăsi ființa în veacuri ne ajută să pășim încrezători și siguri de noi mai departe), o istorie veche precum o legendă. Legendarii au fost primii descălători romani care au durat castre-cetăți de apărare și în Bihor (martore stau, printre altele, vestigiile de la Biharia), și legendară a fost mai apoi rezistența ducelui român Menumorut, care prin veacurile X—XI își apăra cu arma în mînă «țara» dintre Crișuri. Oamenii săi de seamă? A studiat la Oradea, la Școala capitulară, Nicolae Olahus. Și tot aici, secole mai tîrziu, Alexandru Roman (1826—1897) organiza viața literară a românilor întemeind «Societatea de leptură a Junimei Romane». La insistențele și inițiativa sa ia ființă la Buda-pesta o catedră de limbă și literatură română.

Figura culturală cea mai reprezentativă a Bihorului rămîne însă Iosif Vulcan, nepotul episcopului Samuil Vulcan, întemeietorul de la 1865 al «Familiei», descoperitorul lui Eminescu și unul dintre principalii animatori ai «Societății pentru crearea unui fond de teatru român în Ardeal».

În Bihor conviețuiesc în deplină armonie alături de români, maghiari și germani. Poeți ca Ady Endre și Arany Janos și-au încordat lira, inspirați fiind de molcomul peisaj al Crișurilor ori de austerul străzilor medievale orădene. Îmi place să cred că sub clopotnița «Bisericii cu lună», operă arhitectonică aparținînd meșterului Georg Ruppe, sau pe sub fastuoasele arcade ale «Palatului baroc» construit între 1762 și 1770 de către vestitul Franz Anton Hillebrandt, se mai plimbă și azi tineri al căror talent vibrează plenar la dovada atît de elocventă de civilizație, istorie și continuitate ce se cheamă Oradea — cel mai reprezentativ oraș al barocului «tîrziu» din țara noastră.

UN MUNICIPIU ȘI UN JUDEȚ DEMNE DE ACEST NUME

Investirea Oradei cu titlul de municipiu și reședință a județului Bihor n-a făcut, așadar, decît să consfințească o realitate unanim recunoscută.

Putînd mult mai bine asigura o conlucrare fructuoasă în cadrul actualei împărțiri administrativ-teritoriale, Oradea, departe de a eclipsa restul județului, îl ajută prin prezența-i de real prestigiu să se definească mai bine, să-și contureze o personalitate distinctă. Orașul acesta cu peste 120 000 locuitori, aflat de cîteva ani într-o continuă expansiune, iradiază în jur (pe un perimetru pînă acum mai puțin atins de tumultul marilor transformări industriale) dinamism, de-

termină într-un ritm accelerat mutații spectaculoase. Orașul al cărui nume a fost (și este) sinonim cu eleganța decentă, cu buna-cuviință și tihna, orașul acesta care își baza aproape în exclusivitate exportul (dacă facem abstracție de cele cîteva fabricuțe de blănuri și pantofi de lux) pe promoțiile succesive de avocați care au umplut barourile României interbelice și pe profesorii de altfel foarte bine pregătiți. A intrat, la început cu puțin trac, în era marii industrii. Ar merita un studiu sociologic, pe care-l bănuiesc de pe acum pasionant, această întîlnire a Oradei «agrariene» cu industria. Orașul provincial s-a găsit deodată într-un circuit de mare intensitate care a făcut să dispară distanțele. Lumea «s-a amestecat», celelalte regiuni ale țării și-au trimis, o dată cu marile șantiere deschise mai peste tot, reprezentanții. Oradea s-a trezit din somnu-i comod și a trebuit să se adapteze. O adaptare și o regenerare în același timp. Anii au consfințit-o. O întreagă zonă din vestul orașului s-a acoperit cu zeci de blocuri noi de locuit (peste 4 000 apartamente), care se învecinează cu ceea ce pînă mai acum cîteva ani ținea de viitorul îndepărtat: marea industrie. Succesiv, profilurile unităților de prim rang au început să se contureze sau să se definitiveze: Uzina de alumina (ajunsă în acest an la o capacitate de 180 000 t), Centrala electrică de termoficare de 150 MW (ce trebuie pusă în funcțiune în 1969), modernă fabrică de zahăr care în trimestrul III al acestui an va trebui să înceapă să producă.

Am fost impresionat de intensitatea eforturilor ce sînt preconizate la scara întregului județ. Pe lângă dezvoltarea în continuare a unor mari unități orădene ca uzina de mașini grele «Înfrățirea», extinderea cu încă 50 MW a Centralei electrice de termoficare și mărirea capacității fabricii de mobilă (pînă la 24 000 garnituri pe an).

Exploatarea minieră Suncuiuș își va dubla producția de argilă refractară, urmînd să ajungă la circa 500 000 t anual. La Aleșd, localitate recent declarată oraș, se va construi o fabrică de piine, iar la Marghita o fabrică de confecții. La Beiuș și Orașul Dr. Petru Groza, localități arhaice și cunoscute exclusiv datorită oamenilor luminați care s-au născut aici, industria își face în sfîrșit apariția: înființarea în cursul anului viitor a unei întreprinderi forestiere și respectiv dezvoltarea uzinei de utilaj minier.

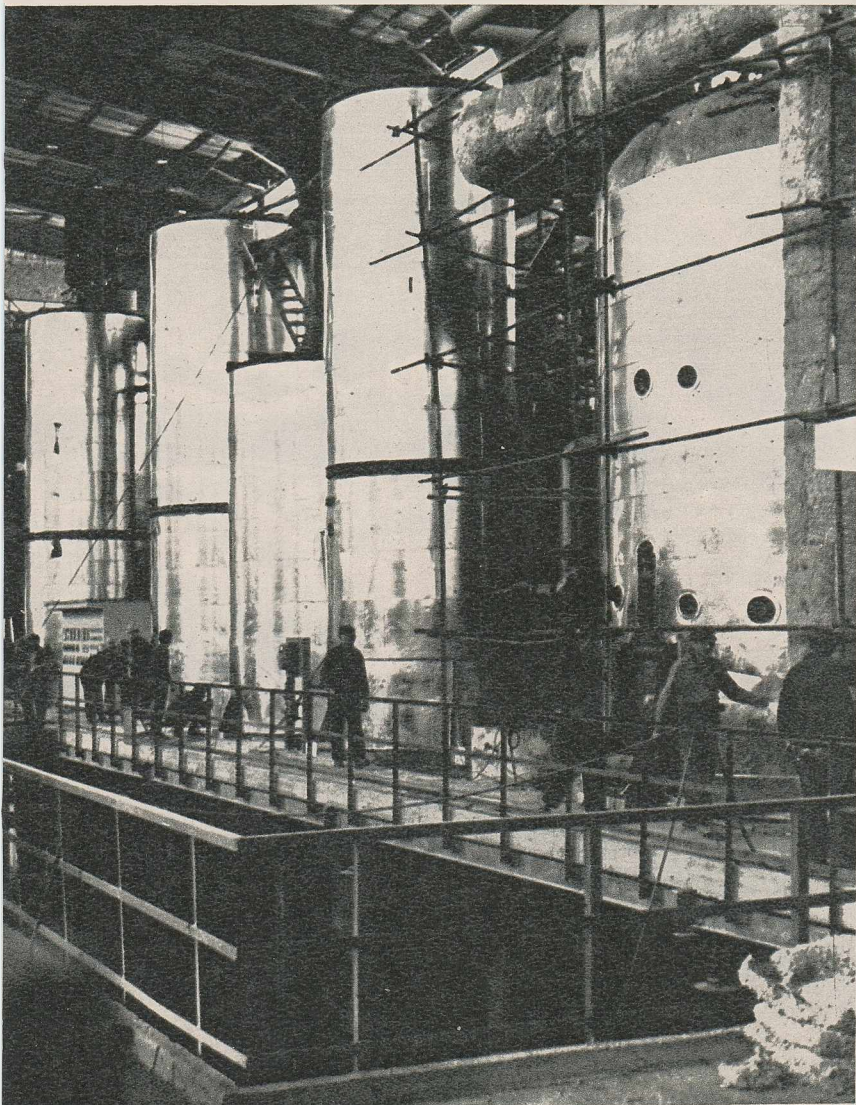
Pentru anul 1968, județului Bihor i-au fost alocate importante sume care-i asigură un start, ca să zicem așa, impecabil. Echilibrul alcătuirii sale actuale îi va da posibilitatea armonizării și controlării eforturilor, a căror enunțare doar, s-a văzut, este realmente impresionantă.

ELOGIUL PRUNEI, APEI ȘI AERULUI

Greu de găsit bogăție de fructe și legume ca în părțile Bihorului. Rengloțele de aici, prunele brumării care spre toamnă, prînse în miini, pocnesc dezgheciindu-se dulce, strugurii de pe dealurile ce înconjură municipiul mi se ordonează în volume și culori armonioase, aidoma naturilor moarte pictate de meșteri anonimi pe marile vitralii ale palatelor Oradei. În agricultura județului ponderea principală revine sectorului zootehnic. Este suficient să amintim, dintre obiectivele noi, menite să consolideze producția agricolă a Bihorului, Complexul de porcine de la Palota, cu o capacitate de 110 000 capete, Combinatul avicol Oradea și Complexul de sere legumicole, întins pe

▲ Veselia orădenilor și... frumusețea orădențelor. Nu o legendă, o realitate.

▲ În aceste zile, la fabrica de zahăr se verifică instalația tehnologică din cadrul secției de purificare.

70 ha. Trebuie spus de asemenea că lucrările de regularizare a lezerului, în valoare de zeci de milioane lei, precum și folosirea intensivă a îngrășămintelor chimice au anihilat mult efectele secetei din primăvara aceasta, astfel că nivelurile preconizate a fi atinse la principalele culturi vor fi realizate.

Ce s-ar mai putea adăuga? În loc de orice laudă adusă acestui bogat județ, invităm cititorul într-o lungă drumeție prin Beiuș, pe lângă Crișul în care saltă păstrăvi înstelăți, sus, spre Stîna de Vale, această perlă nu îndeajuns de cunoscută (și șlefuită) a Apusenilor. În drum, dacă a obosit, să nu ezite și să bată la cea dintîi casă ieșită la marginea drumului de munte. Va fi primit cu ospitalitatea tradițională acestor meleaguri și i se va pune dinainte pită, slană, ceapă și palincă. Poate că, predispus spre poezie, vizitatorul va îndrăzni să facă mental sau oral elogiul prunei, dar îl prevenim: prea repede s-ar entuziasma și apoi, se știe, entuziasmul conține tocește acuitatea senzației... Pentru că apoi înseamnă Stîna de Vale. Înseamnă căpriorii care toamna, în lunile de iubire, se izbesc în coarne de răsună pădurea, înseamnă brazii coboriți pînă sub ferestre, înseamnă Valea ladului și Meziadul, locuri de vis a căror splendoare condeii nostru renunță să încerce a o mai evoca.

După cîte știm nu există încă la nivel județean nici un plan de modernizare a acestei magnifice stațiuni. E adevărat, ea nu este dintre cele mai frecventate, poziția sa geografică extremă fiind un impediment la fel ca și drumurile forestiere de munte, relativ greu accesibile. Dar cu o bună propagandă turistică și cu cîteva amenajări de rigoare s-ar obține înfinit mai mult. Nu, nu cerem asfalt de la Beiuș la Stîna de Vale! Cerem curse regulate din oră în oră, cerem puțină înțelegere pentru o stațiune care merită înfinit mai mult. La urma urmei, turiștii stră-

ini care trec în număr mare prin Oradea ar putea fi îndrumați (și cucerți, sîntem convinși!) mai întîi la Stîna de Vale și apoi, să zicem, la Sinaia ori litoral!

VECHIUL VIS AL ALCHIMIȘTILOR A PRINS VIAȚĂ

...Lăsăm în urmă Aleșdul cu geometria și rigurozitatea sa transilvăneană și ne angajăm pe un drum întortocheat de munte. Pădurea Neagră, Pădurea Neagră... Numele stîrnește rezonanțe de baladă, ceva de ev mediu germanic sau scandinav, cu ateliere dosite-n fund de codru în care meșteri geniali încheagă materialul fluid în grațioase și înfinit de fragile cupe de cleștar. Am fost martorul metamorfozei pentru care alchimistii și-ar fi vîndut cu mare bucurie sufletul, am surprins inefabilul moment cînd nisipul curățit și tratat, devenit incandescent, se transformă într-o materie moale, repede transfigurată în cele mai surprinzătoare forme. Acum 128 de ani, în atelierul din Pădurea Neagră se executau obiecte din sticlă care au strălucit mai apoi în tot imperiul chesaro-crăiesc. Azi, o fabrică modernă care a renunțat să mai ardă în cuptoare pădurile din jur, apelînd în schimb la păcură, produce zeci de sortimente, de la minusculul și gracilul păhărel de lichior, pînă la lustre impunătoare pentru săli de concert.

— Ceea ce țineți în mînă este sticlă dar în același timp și aur, îmi comunică Gheorghe Avramescu, tehnician. Și mă lămurește arătîndu-mi zecile de exponate ce-și iau drumul peste hotare, produse a căror valoare totalizează anual multe milioane lei valută. Cei cîteva zeci de suflători în sticlă, la fel de

(Continuare în pag. 24)

LA MARE, CU TIMPUL DUPĂ NOI

de Magda MIHĂILESCU — Fotografii de E. GHERA

Cînd părăsim asfaltul oraşului şi plecăm la mare (sper că nimeni — în afară de funcţionarii trimişi în deplasare — nu zice vreodată că pleacă «pe litoral», pentru Dumnezeu!) sîntem gata să jurăm că nu avem nevoie de nimic altceva decît de soare şi apă. Spunem asta cu cea mai sfîntă, mai nevinovat mincinoasă dintre convingeri, an după an. Probabil că şi credem în ceea ce spunem, cam preţ de o zi, două. Pe urmă încep întrebările: ce facem astăzi, ce facem deseară, ce facem mîine? Adică începem

să ne venim în fire şi să ne punem întrebări ome-
neşti, de felul celor care le întîlnim şi în prospectele
turistice, sub formă de titluri. Dacă n-ar există astfel
de interogări pe lume, ar însemna că e cazul să ne
îngrijorăm serios atît pentru noi cît şi pentru cei care
sînt plătiţi să se gîndească la distracţiunile noastre.

Aşadar, să-l adunăm pe «ce facem astăzi» cu
«ce facem mîine» şi să vedem ce iese: în primul rînd
că cei care — cum spuneam — sînt plătiţi să se

(Continuare în pag. 10)

Pe nisip sau în apă, mereu în largul lor. ▶

Hotărit lucru: femeile sînt mari amatoare de mini-golf. Poate unde e vorba de mini.

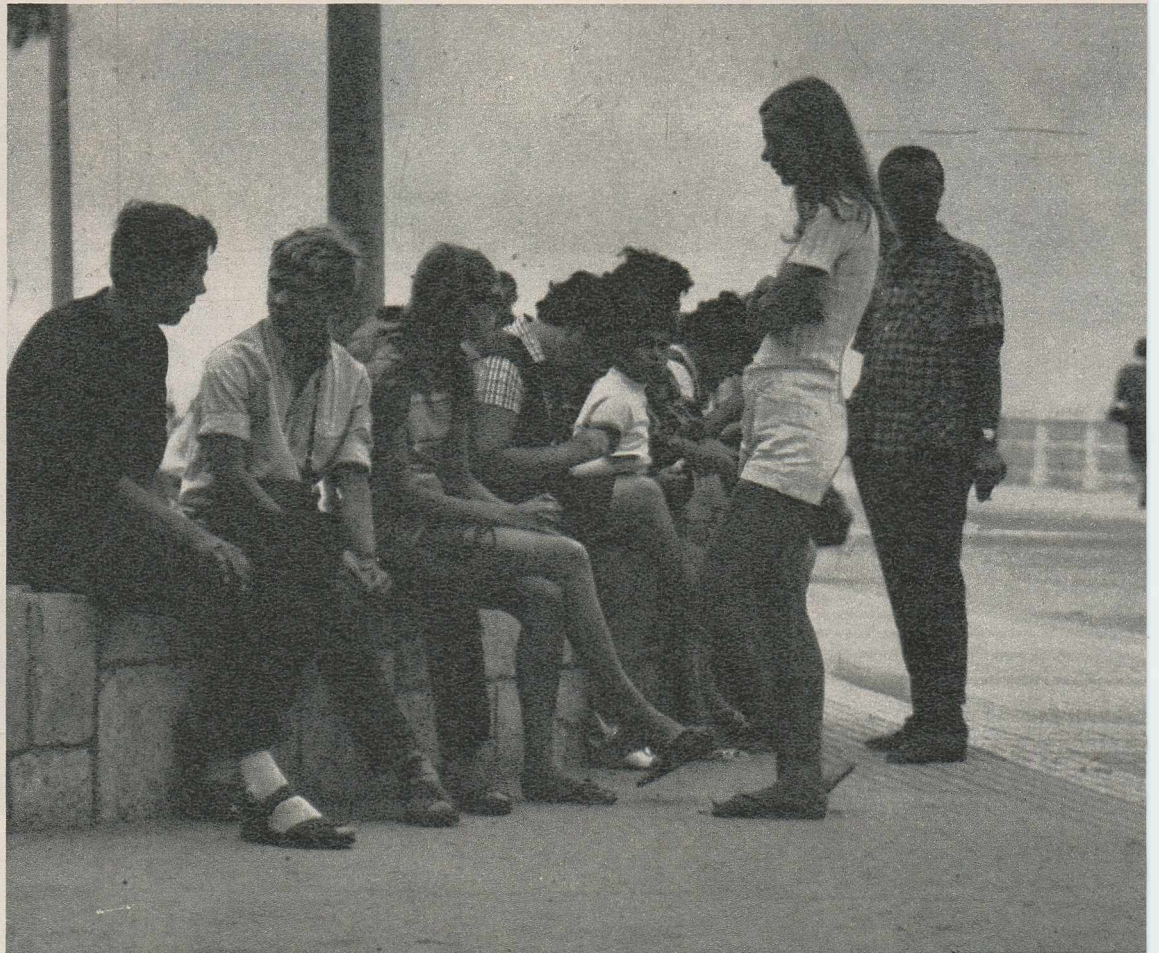
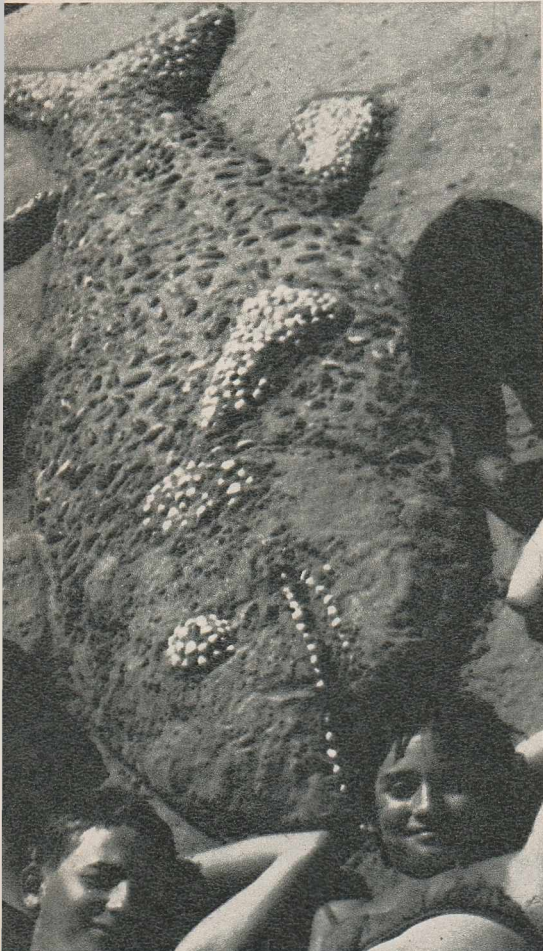
◀ Cine poate spune că asta nu este o distracție?

◀ *Un fel de a te distra:
a privi. Sau a căsca
gura, cu alte cuvinte.*

gîndească la distracțiile noastre și-au cheltuit fan-
tezia (considerabil mai bogată față de anii trecuți)
și banii, mai ales în serviciul citorva specii de
oameni: nocturnii, plimbăreții și mîncăcioșii. Nu e
rău de loc, avînd în vedere că, unii peste alții, aceș-
tia ocupă cam 80% din omenire (după ultimele sta-
tistici). Restul de 20% ar fi potolițicari sau chef de o
minge, de niște inele, de o bicicletă etc. Cu puțină
răbdare îți poți cîștiga un loc pe terenurile de tenis
ori de volei (dacă te afli la Costinești trebuie să te
prefaci că ești student), dar nu poți înțelege de ce
și de data aceasta litoralul nostru nu cinstește așa

▶ *Pentru unele vîrste, plimbarea pe faleză își are farmecul și rostul ei.* ▶

▲ *Mindrie de artist*

▶ *Destinul popicelor și al popicari-
lor este urmărit cu o febrilitate
care ne face să credem că am
nimerit în plină așteptare a cotei
burselor.*

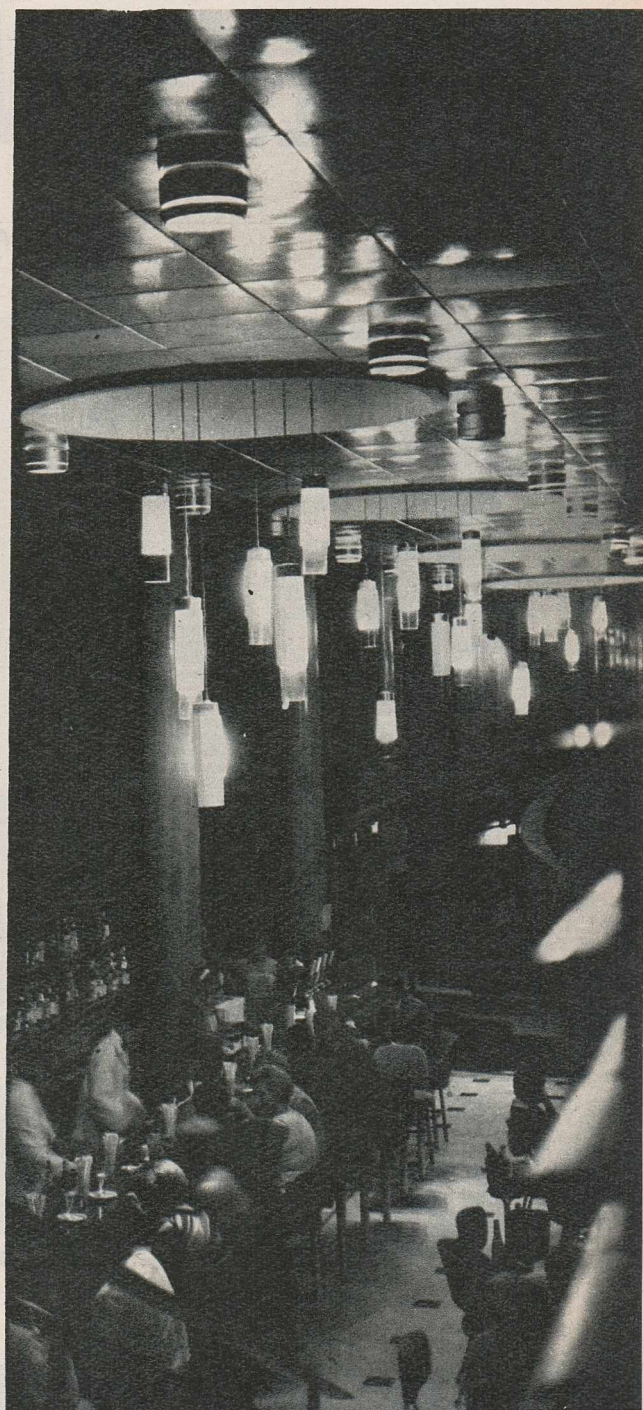
cum se cuvine sportul nautic. Nu vorbim de cel
spectaculos, organizat, cum sînt concursurile de
iole pe Siutghiul, ci de acel sport care ar trebui să
fie la îndemîna tuturor. Dacă pe pămînt fiecare se
mai poate distra în legea lui, pe apă nu prea se
poate. Ultimele înzestrări sportive, tot uscatului îi
sînt destinate: iată, bunăoară, moderna popicărie
de la Mamaia (bowling) cu 12 piste automatizate,
așezată pe malul lacului Siutghiul (peste drum de
hotelul Perla). Cred că văzută din avion trebuie să
aibă ceva de templu. Înăuntru, așteptăm să apară
Anna Karina și Belmondo, într-atît seamănă cu po-
picăria din filmul lui Godard «Pierrot le fou». Pen-
tru că trăim sub semnul lui mini, în vecinătatea Per-
lei și a hotelului Belvedere din Eforie-Nord au răsă-
rit două fanteziste mini-golfuri. Cu oarecare mini-
pricepere o scoți la capăt. În restul timpului, fiecare
poate deveni, după gust, după cum îi dă mîna, fie
plimbăreț, fie nocturn. De vreo trei ani înapoi se
duce pe litoralul nostru o bătălie anume: aceea
împotriva plictiselii și a monotoniei de seară. Clasi-
cul program de varietăți (atîta muzică, atîta acroba-
ție, atîta jonglerie) pe care-l practică baruri ca
Melody ori Terasa mării are un serios concurent
în ceea ce am numi tendința de specializare a unor
localuri de noapte. Binecunoscutele baruri de la
Eforie-Nord — Western Saloon și cel roman — li s-au

LA MARE CU TIMPUL DUPA NOI

adăugat alte câteva inițiative ambițioase: barul Can-Can (în aceeași stațiune), noua ediție a Cazinoului constănțean. În ceea ce-l privește pe acesta din urmă, se pare că s-a avântat mult de tot: programul său cuprinde un adevărat serial de music-hall în trei acte: «Răpirea fecioarelor». Pornit cu bune intenții la drum, ca și Western Saloonul, Cazinoul nu a știut însă, spre deosebire de acel vrednic șerif care este Willy Donea, să îmbine fantezia cu bunul gust. De altfel, lungul titlu al spectacolului (noi l-am transcris pe scurt) este în sine destul de licențios.

Muzica și dansul sînt adjuvante și în programul unor localuri a căror artilerie grea o constituie mîncarea «specialitatea casei». Dar cum bănuim că cei care vin la Orient, la Crama dobrogeană ori la Delta sînt, în primul rînd, «cei robiți pîntecului» (cum spunea Sadoveanu), n-are rost să le stricăm pofta de o friptură de berbec cu cine știe ce observație despre autenticitatea cîntecului oriental. Alt fel stau însă lucrurile cînd omul pleacă la «sărbătoarea lui Bacchus» (în pădurea Kogălniceanu) nu numai în calitate de mîncăcios, ci și de plimbăreț sau, pur și simplu, mînat așa, de o «curiozitate». Un Bacchus cu imaginația amorțită de vin, se vede, te îmbie (contra unei sume frumoșele, de altfel) tot cu de-ale gurii. Ne întrebăm dacă în loc de — sau pe lângă — «concursul mîncăilor» nu se putea născoci și altceva? Eventual, ceva mai apropiat de preocupările zeului patron. Noroc cu atotsalvatoarea Periniță încinsă, nici mai mult, nici mai puțin, în jurul unui foc. Fără titluri promițătoare, fără «sărbătoare», Murfatlarul ori insula Ovidiu cheamă pur și simplu la excursii (se înțelege, e vorba și acolo despre băutură și mîncare). Cui îi mai rămîne timp, și, slavă Domnului, rămîne, căci nu se poate spune că toate aceste distracții sînt ușor accesibile, se distrează cum îl taie capul. După cum se vede și din fotografiile noastre.

▲ Poate çlar-obscurul barului mai potolește ochii după baia de lumină de afară.

«Bătrînuș» volei are totdeauna iubitorii lui. Chiar cînd trebuie să faci coadă ca să ajungi pe teren.

SECVENȚE VARSOVIENE

de Dic. BABOIAN

▲ Pe noile artere centrale.

▼ Cuiburi moderne de oameni...

In iulie 1944 proporția distrugerilor atinse în inima Varșoviei cota maximă: sută la sută. Zidurile bătrâne, prefăcute în scrum și moloz, păreau definitiv pierdute pentru Polonia, pentru istorie. A existat însă o forță mai puternică decât capacitatea de distrugere a hitleriștilor, mai rezistentă decât zidurile dragostea polonezilor pentru ele.

Voința varșovienilor de a reconstrui orașul martir, de a reînnoia firul tradițiilor lui nobile, a săvârșit, în mai puțin de un sfert de secol, un adevărat miracol: Varșovia trăiește azi cu monumentele ei de odinioară — reconstituite întocmai — cu un adaos de prospețime, cu puternice accente arhitectonice moderne. Deunăzi, în miezul acestei veri toride, am reîntlnit capitala poloneză în ipostaza ei de șantier al marilor construcții urbanistice. N-am recurs la clasicul «ghid cu hartă» și nici nu m-am adresat, pentru clasicul interviu, arhitectului șef al orașului. Mi-am propus să deslușesc cu ochiul gazetarului călător contururile noului pe fundalul renăscut al clădirilor vechi, încărcate de istorie. Mărturisesc, n-a fost ușor. De sus, din avion, ecuația putea fi rezolvată dintr-o singură privire panoramică. Aici însă, pe arterele vie ale orașului, aflat în plină efervescență edilitară, totul capătă alte dimensiuni. Unde este de fapt centrul, noul centru? Greu de răspuns, cel puțin acum, în plin flux al construcțiilor. Primul om pe care-l întâlnești în cale este gata să te ajute să recunoști locurile schimbate la față: «Aici era strada Wielka». «În stînga, undeva lângă blocul turn, se afla Zielona»; «Stați să-mi amintesc, unde o mai fi strada Złota?»

Total se schimbă, se mută, se transformă. Ultima pasiune a edililor polonezi pare să fie... zidul. Șirul de blocuri noi de câte 16—20 de etaje care spintecă orașul, ca un suport al viitorului centru, este denumit în mod curent «zidul oriental»; trei mari buildinguri pentru noul vad comercial vor forma — se spune — pe o lungime de 600 metri «zidul de sticlă»; în fața Palatului culturii se vor ridica cele «trei ziduri» ale unui nou cartier de blocuri.

Între timp urmează să intre în demolare un număr de case mai mici și mai vechi, în partea sudică a magistralei centrale, pentru a se realiza în sfârșit un vechi și insistent deziderat al urbanistilor: axa principală a capitalei.

Colegii de la agenția «Interpress» mi-au furnizat date despre două importante obiective: viitorul palat al presei (înălțime: 140 m) și ansamblul de clădiri proiectat de profesorul Karpinski, care va fi constituit din trei «zgrî-norii».

Cele trei magazine universale de pe versantul principal al «zidului de sticlă» vor fi dotate cu 12 scări rulante, cu perdele de aer cald și cu câteva compartimente mobile. Se contează pe un trafic zilnic de 100 000 clienți și pe cel puțin 40 000 de cumpărători. În intenția proiectanților, pasajele ce se vor încruși la nivelul străzii (semănînd întrucîtva cu cele de pe Linban Street din Rotterdam) vor găzdui — sub coloșii de beton și sticlă — numeroase magazine de lux, baruri, cinematografe, cabareții; aici se va desfășura viața nocturnă a centrului varșovian.

În extremitatea sud-vestică a șantierului se va construi gara centrală, alături de care urmează să se ridice un mare hotel turistic.

Acum, cînd siluetele blocurilor turn din centru se văd de la distanță, urbanistii se pregătesc să mute centrul de greutate al activității lor spre un alt obiectiv de mare însemnătate pentru destinele capitalei: apropierea Varșoviei de Vistula. Este vorba de construirea unor vaste ansambluri urbanistice de-a lungul cheiurilor și de ameliorarea căilor de acces spre viitoarele benzi de beton și asfalt ce vor însoți Vistula, de la intrarea și pînă la ieșirea ei din perimetrul citadin al Varșoviei.

Înregistrînd aceste cîteva secvențe edilitare m-am întrebat: de ce abia acum se construiește noul centru al Varșoviei? Răspunsul pe care mi l-au dat amicii polonezi este edificator și convingător totodată: «După război, din motive sentimentale firești, am început cu reconstruirea celui mai vechi cartier, Stare Miasto, și a arterei istorice Nowy Swiat. Necesități vitale impuneau apoi construirea în ritm rapid a cartierelor de locuințe. Multă vreme posibilitățile financiare și tehnice nu ne-au permis să abordăm frontal construcțiile capitale menite să ridice din temelii un centru modern, demn de epoca noastră. Iată însă că de cîteva ani am început să construim acolo unde Varșovia a fost cel mai greu încercată de război».

În iulie 1968, la a 24-a aniversare a eliberării Poloniei, proporția construcțiilor în inima Varșoviei atinge cota maximă: sută la sută.

CEI 100 DIN PUTNA

de Eugen FRUNZĂ

Nu demult, sub bolta Ateneului român au răsunat armonii cu suave miresme de brad. Va fi scris vreun cronicar muzical despre acest popas în Capitală al corului din Putna lui Ștefan Voievod? Nu știu. Oricum, șin să mărturisesc aici emoția cu care l-am ascultat. Pentru că interpretarea celor cinci piese din program («Mi-e tare drag» de Orlando di Lasso, «Morarul» de Kiriac, «Serenada» de Brahms, «Trandafir de pe răzoare» de S. Drăgoi și «Hora Putnei» de Radu Palade) mi s-a părut relevantă pentru multiplele virtuți artistice pe care pasiunea, migala, perseverența le pot scoate la iveală din starea lor cvasilatență, ridicându-le la conștiința de sine.

Acum aproape un an, vizitând Putna, îl întâlnesc pe compozitorul Radu Palade. Se îndrepta spre sediul căminului cultural.

— Ce surpriză! Ești de mult prin partea locului? — îl întreb.

— De vreo cinci săptămâni — îmi răspunde. Dar să știi că nu consum degeaba aerul Putnei. Mă ocup de cor. Vreau să-l scot premiant la concursul pe țară. O întâmplare m-a adus aici și m-am legat de oameni. Lucrez cu ei zilnic, șin convins că vom reuși.

— Bine-bine, dar ce te faci după vacanță? Ești profesor, trebuie să te întorci la București. Cum rămâne cu corul?
— N-am să-l părăsesc. Mi-am pus în gând să vin săptămânal pentru două, trei zile, incluzând duminicile. Apoi vacanța de iarnă, de primăvară... Între timp își vor continua repetițiile sub conducerea profesorului Ion Drăghici. Nu-l cunoști? A, e un om minunat! Zeci de ani s-a străduit pentru corul acesta, mai toți coriștii de azi i-au fost elevi...

— Te-ai înhamat la o treabă grea. București-Putna, săptămânal, dus și întors. Asta zic și eu navetă! Distanță mare, drum obositor.

— Nu-i nimic. Merită.

Și într-adevăr, a meritat din plin. Corul putnenilor, numărând aproape 55 de ani de existență, a cucerit premiul întâi, a fost programat să cînte în cadrul spectacolului festiv al formațiilor corale de amatori și, la câteva luni, a urcat pe scena Ateneului. Evoluția celor 100 de coriști, lucrători forestieri, gateriști, gospodine din sat, cadre didactice etc. — unii la vârsta primelor iubiri, alții bunici și străbunici — a fost, cred, la nivelul celor mai înalte exigențe. Unitate perfectă, ritm, tehnică, discreție a vocilor, sensibilitate, trăire sinceră care dă farmec și adevăr oricărei arte — toate la un loc au stîrnit aplauzele entuziaste ale sălii. Bărbații aceia de munte, înalți, zdraveni, cu pălării vinătoarești date pe o sprinceană, femeile chipeșe, pline de viață, cu iile și catrințele lor bucovinene, aduseseră pe scenă nu numai glasul omenesc, dar și freacă de gingaș al pădurii, duhul și veșnicia ei.

Cîntau frumos putnenii. Și moș Aga Vasile, și moș Andrieș Vasile, și cei patru frați Fodor — Nelu, Gică, Ilie de la poșta, Virginia măritată Gavrilăscu — și Nohai Emilian cu nevastă-sa și cu fiica, și Văcăreanu Ilie cu soția și băiatul, și Crețan Dumitru, primarul comunei, și fata lui Andrieș, măritată Bursuc, și Doina Lucaci, nepoata, și Iftincii Serafim, și Schipov Constantin — amîndoi decorați anul trecut — și Lili Andreescu, și Horodnic, fata de la gater, care venea seara la repetiții după ce ieșea de la serviciu, și Virginia Reuș, fata lui Schipov, și Popescu Tițu, Cenușa N. Mihai, Caba Vasile — tenori de nădejde — și Andrieș Lilioara, Cenușa Elena, Viorica Fodor, Aga Elvira și cîți alții. Și între ei, deși absenți cu glasul, moș Fodor Onofrei, căruia boala nu i-a îngăduit să urce pe scenă, și Dumitraschevici Gh., directorul căminului cultural, neastîmpărat, agitat, omul tuturor emoțiilor, fericit de succesul alor săi.

În hol, după concert, îi string mîna lui Radu Palade, artistul a cărui pasiune și dăruire le consider exemplare.

— Bravo, te felicit, ai făcut un lucru minunat!

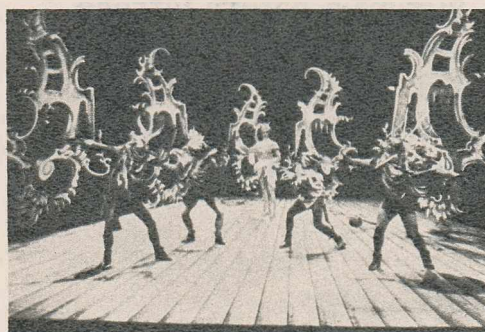
— Da, da, n-a fost rău, dacă mă gîndesc la cîte greutăți au trebuit învinse. Dar să vedem de-aci încolo. Mă țin de ei. Sînt oameni atît de buni! Au o prospețime și un entuziasm teribil. Vin oboșiți de la muncă, dar dragostea de cîntec, de frumos, îi face inepuizabili. Să-i vezi cum suferă la repetiții cînd iau o notă falsă!

— Și? Ai de gînd să prelungi naveta?

— De ce nu? De astă dată au izbutit să cînte pentru prima oară în viața lor o piesă polifonică. Sper să facem și mai mult. Mă gîndesc la cîteva lucrări capitale din repertoriul coral românesc și universal. Poate va fi o dovadă în plus că resursele acestor formații sînt cu mult mai mari decît s-ar părea. Eu, unul, după experiența de pînă acum, cred că se pot pregăti repertoriul dintre cele mai grele și subtile.

Astfel putnenii își continuă frumoasa lor muncă. Învață, repetă, se îndeamnă reciproc, își împlinesc bucuria și pun în cîntec mireasmă de brad. Probabil că la anul își vor inaugura noul cămin cultural o dată cu aniversarea celor 55 de ani ai corului.

Vă urez succes, dragii mei, ca unul care vă cunoaște de mult și, ascultîndu-vă, a lăcrimat.

● «Recviem pentru un flaut fermecat» e titlul unui original film pentru televiziune creat de regizorul cehoslovac Vaclav Kaslik după scenariul lui L. Askenazy. Filmul evocă ultima parte a vieții lui Mozart, cînd a compus aproape simultan cele două capodopere, citate în titlul filmului.

● Spectacolul cu piesa lui Henry de Montherlant, «Orașul în care prințul e un copil», prezentat de teatrul «Michel» este considerat de critici ca unul dintre succesele remarcabile ale ultimei stagiuni pariziene. În fotografie: Pascal Eressy și Paul Guers, un actor mare și unul care va deveni...

● În această lună, Deutsche Theater din Berlin este oaspetele Festivalului de artă de la Zürich, unde va prezenta «Edip» de Sofocle (fotografia noastră). Alți invitați ai festivalului sînt teatrul «Vahangov» din Moscova, «Comedia franceză» din Paris și «Open Theatre» din New York.

● «Eduard al II-lea» de Marlowe, în adaptarea lui Bertolt Brecht, este considerat ca fiind unul dintre cele mai interesante spectacole jucate la Londra, datorită atît sensurilor noi date piesei, cît și interpretării cu totul remarcabile a actorilor de la «National Theatre». În fotografie: John Stride într-una dintre cele mai dramatice scene ale piesei.

MEZELURI PREAMBALATE

În curs de experimentare la magazinul de prezentare a Ministerului Industriei Alimentare «Delta Dunării» din București: vînzarea unor mezeluri preambalate. Sortimentele puse în vînzare: «Camping», «Aperitiv», «Expres» și «Pic-nic». Denumirile lor sugerează scopul — turistic în primul rînd — pentru care au fost create. Ambalajele sînt din pungi de plastic vidate și perfect etansate. Mezelurile, precîntărite, își păstrează perfect toate calitățile timp de cîteva zile, la o temperatură de 4 grade.

NOI HOTELURI TURISTICE...

...sînt în curs de construcție la: Cluj (300 locuri), Pitești, (200 locuri), Baia Mare (200 locuri). Construcții asemănătoare se ridică și în stațiunile balneoclimaterice Tușnad și Lacul Roșu.

INVESTIȚIILE

Am criticat de mai multe ori ritmul lent în care se realizează investițiile în noi unități comerciale, în Capitală ca și în diferite județe din țară. Vrem de astă dată să evidențiem un exemplu pozitiv în acest domeniu: în județul Maramureș, în primele 5 luni ale anului au fost realizate 42 la sută din totalul investițiilor și 46,5 la sută la construcții-montaj, ceea ce înseamnă, în fapt, o îndeplinire ritmică a planului, cu perspective de frumoase depășiri în sezonul estival.

«VÎNZARE BUNĂ!»

Cîteva dintre complexele comerciale noi, inaugurate în ultima vreme: Sfîntul Gheorghe, jud. Covasna (o piață acoperită cu o suprafață de 8 000 mp, un restaurant cu 80 de locuri și alte unități alimentare), Fălticeni, Rădăuți și Gura Humorului în jud. Suceava, Complexul comercial nr. 2 din Sighetul Marmației, Complexul comercial II din cartierul Gheorghieni din Cluj ș.a. Colectivelor noilor unități le urăm din toată inima: «Vînzare bună!»

O MĂSURĂ BUNĂ, CARE CERE ÎNSĂ MULTĂ ATENȚIE!

Prin Ordinul nr. 188 din 31 mai a.c. al ministrului comerțului interior, unitățile specializate în vînzarea legumelor și fructelor vor putea vinde și alte produse alimentare, ca: lapte și produse lactate, pîine și alte specialități de panificație, fel de fel de conserve și băuturi răcoritoare, oțet, sare, păsări tăiate și vînat, vin și — numai iarna — bere. Este, indiscutabil, foarte bine să găsești toate aceste mărfuri într-un singur magazin. Să nu ne trezim totuși că, urmînd îndeplinirea cu orice preț a planurilor de desfacere, unii gestionari să neglijeze aprovizionarea cu legume și fructe, preferînd să-și realizeze încasările planificate pe o cale mai lesnicioasă: prin vînzarea unor produse pe care le găsim și în alte unități.

«OCAUA LUI CUZA»...

...este denumirea unui nou restaurant cu specific culinar tradițional, inaugurat recent la Tecuci. Decorațiunea interioară a localului, meniurile și modul lor de prezentare, existența unui teren de parcare auto, vinurile savuroase ale regiunii, atrag la «Ocaua lui Cuza» numeroși turiști. Sperăm că ospătarii de aci vor respecta «firma».

SE PREGĂTESC CONTRACTĂRIILE

Luna aceasta întreprinderile industriei ușoare prezintă reprezentanților comerțului, în vederea contractărilor pentru vara anului viitor, colecțiile noilor lor creații.

Sistemul este, desigur, discutabil, pentru că cei ce ne reprezintă pe noi, cumpărătorii, trebuie să aleagă acum modelele și culorile pe care nu ni le vor putea pune la dispoziție decît vara viitoare. Și mai mult: comerțul se prezintă la aceste contractări nu după ce a putut trage concluziile cererilor din actualul sezon estival, ci pe baza studiilor cererii de... anul trecut.

Ar fi fost de mult timpul să se treacă la o devansare a termenelor contractuale. Totul depinde însă de Ministerul Industriei Ușoare. Dacă s-ar putea efectua contractările pentru sezonul cald iarna, iar cele pentru sezonul rece vara, desigur că și reprezentanții comerțului ar putea să aducă mai bine, la contractări, ecoul cererilor cumpărătorilor.

Desigur, e greu ca într-un timp foarte scurt să centralizezi toate contractele, să le incluzi în planurile fabricilor și să începi și producția respectivelor articole. Ce-ar fi totuși să se încerce ceva în acest sens? Adică să intrăm în rîndul oamenilor normali, care-și fac iarna car și vara sanie.

UN MILION DE JUCĂRII

Numai în 5 luni ale anului, întreprinderea «9 Mai» din Lugoj a livrat comerțului circa un milion de jucării. Mai mult de jumătate dintre acestea sînt «autobuze» și «camioane» de diferite tipuri. Trăim, desigur, în epoca automobilismului, dar comerțul le-a preferat pe acestea, deși fabrica lugojeană mai produce multe alte sortimente. Poate că o mai mare diversitate n-ar strica.

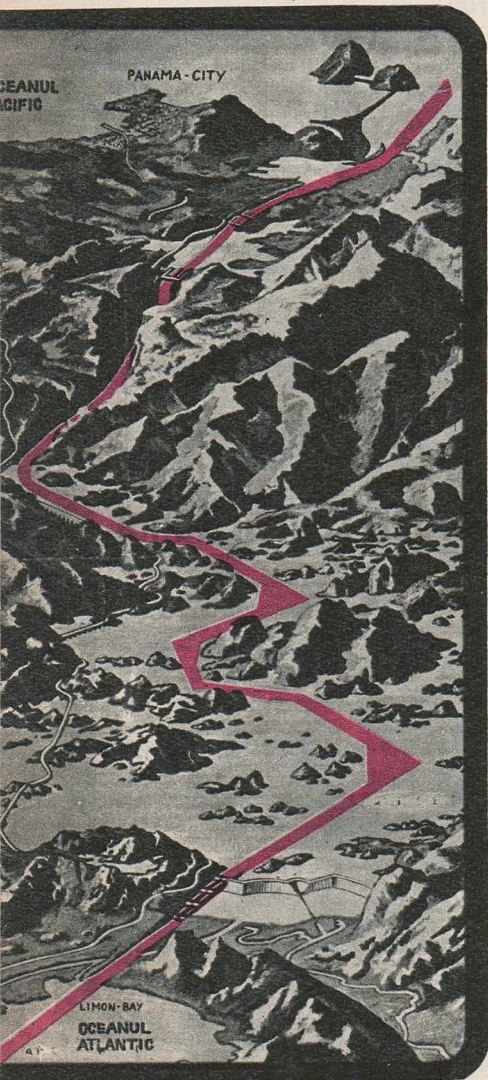

Un proiect gigant, victimă a naturii vitrege și a unei armate de escroci, care a înghițit economiile a mii de mici acționari și care s-a identificat cu unul dintre cele mai răsunătoare procese din analele istoriei judiciare...

Schiță făcută în curcesului. De la stîndreapta, principalzați: Charles de Eiffel. Cottu.

afacerea PANAMA

16 noiembrie 1869. Se inaugurează Canalul de Suez — eveniment remarcabil al timpurilor moderne în urma căruia s-a deschis o cale nouă, mult scurtată, spre India, spre întreaga Asie, spre Australia. Iahtul imperial francez «l'Aigle» (Vulturul) trece primul porțile ecluzelor, iar Ferdinand de Lesseps, constructorul Canalului de Suez, primește aclamațiile mulțimii și felicitările verișoarei sale, împărăteasa Eugenia, soția lui Napoleon al III-lea.

După străpungerea istmului de Suez, Lesseps devine un adevărat erou național. Cine era Ferdinand de Lesseps? S-a născut la Versailles, în 1805, dintr-o familie de diplomați, carieră pe care o îmbrățișează și el de tânăr. Fiind consul la Alexandria în 1831, el a citit întâmplător raportul inginerului francez Lepère adresat generalului Bonaparte cu prilejul expediției în Egipt. Acest raport, în care se preconiza deschiderea unui canal maritim între Mediterana și Marea Roșie, a făcut o impresie profundă asupra tânărului diplomat.

Mutat din Alexandria, Lesseps este numit la ambasada Franței din Madrid. Cu timpul însă, el se plictisește de rigiditatea obligațiilor protocolare ale vieții de diplomat și renunță la ea. Pleacă din nou în Egipt, de astă dată pentru a porni acțiunea a cărei realizare devenise visul vieții sale: construirea Canalului de Suez. Regele Egiptului îi acordă concesiunea lucrării care, cu toate dificultățile întâmpinate, este pînă la urmă dusă la bun sfârșit, datorită în mare măsură elanului, energiei și perseverenței lui Ferdinand de Lesseps.

«AM FĂCUT SUEZUL, VOI FACE ȘI PANAMA»

Au trecut anii... În luna mai 1879, la Societatea de geografie din Paris se ține Congresul internațional de studii al Canalului interoceanic Panama. La lucrări iau parte ingineri, oameni de știință francezi și străini, precum și Ferdinand de Lesseps. Participanții la con-

gres îl solicită să se angajeze la realizarea unui nou proiect de importanță mondială: construirea canalului care să lege Oceanul Pacific de Oceanul Atlantic. Deși în vîrstă de 74 de ani, Lesseps acceptă și se lansează cu avînt în această acțiune, care chiar de la început se anunța a fi deosebit de dificilă. «Am făcut Suezul, voi face și Panama» — declară el!

De fapt, ideea străpungerii fișiei de pămînt relativ înguste care desparte Atlanticul de Pacific, în zona Americii Centrale, datează încă din secolul al XVI-lea: în 1528, portughezul Antonio Galvao face această propunere lui Carol Quintul. Mai târziu, amiralul Nelson a preconizat și el construirea unui canal interoceanic, prin teritoriul statului Nicaragua. În 1804, savantul german Humboldt a elaborat, în urma unor studii întreprinse pe teren, nu mai puțin de cinci proiecte pentru străpungerea istmului. În 1845, statul Nicaragua a făcut chiar demersuri pentru atragerea capitalului european — prin intermediul Franței — la construirea canalului pe teritoriul său, fără însă să se realizeze nimic concret.

Un alt teritoriu «vizat» era Panama. Astfel, în 1870 o comisie americană, din însărcinarea congresului, a explorat istmul de Panama timp de trei ani, întocmind un proiect de construire a canalului în locul cel mai îngust.

Ferdinand de Lesseps nu a acceptat nici unul dintre proiectele existente și timp de patru ani a studiat intens problema înainte de a accepta propunerea Societății de geografie. Contrar proiectului american, Lesseps preconiza un traseu mai lung, între localitățile Panama și Colon, canalul urmînd să aibă 81 km lungime și o adîncime minimă de 12,5 m. Dar problema nr. 1 rămînea aceea a fondurilor.

UN MOLOH CARE ÎNGHITE BANI ȘI VIEȚI OMENEȘTI

Pentru început, Lesseps avea nevoie de 40 milioane de franci și, bizuindu-se pe

popularitatea de care se bucura în cele mai largi cercuri ale populației, hotărâște să nu apeleze la bănci, ci să se adreseze nemijlocit cetățenilor țării sale. Pentru a stimula subscrierea sumelor necesare, Lesseps călătorește prin toată Franța, luînd cuvîntul în numeroase adunări publice.

O parte a presei îi este însă ostilă. Unele ziare atrag atenția asupra riscurilor, asupra imenselor greutăți care se vor ridica inerent în calea unei asemenea construcții. Astfel, se scot în evidență, pe lângă dificultățile de teren (păduri nedefrișate, mlaștini), clima și, în general, condițiile greu de suportat pentru europeni: țînutul era bîntuit de malarie, groaznica «febră galbenă» împotriva căreia, pe vremea aceea, nu existau încă leacuri eficiente.

Un detaliu mai puțin cunoscut: pentru a combate pe cei care susțineau că europenii nu vor suporta clima panameză, Lesseps întreprinde împreună cu întreaga sa familie o călătorie de lungă durată în regiunea viitorului canal...

În cele din urmă, în februarie 1880, doi antreprenori, Couvreur și Hersent, acceptă să gireze acțiunea și numeroși cetățeni francezi se grăbesc să subscrie listele emise de Lesseps, cumpărînd acțiunile «Companiei universale a canalului interoceanic Panama».

Lucrările au întâmpinat de la bun început dificultăți uriașe, realitatea dovedindu-se mult mai crudă decît cele mai pesimiste pronosticuri. Săpăturile continuau însă cu prețul celor mai mari sacrificii de vieți omenești. Canalul se transforma încet-încet într-un moloh care înghițe, o dată cu viețile multor constructori curajoși, și economiile micilor acționari încrezători.

În această situație gravă, conducătorii companiei se străduiau să ascundă realitatea și în același timp să-și procure în continuare bani, tot mai mulți bani, pentru lucrările la care nu vroiau să renunțe în nici un caz. Iată de ce ei au solicitat și au primit sprijinul unor ziare — firește nu fără a fi plătit în prealabil pentru acest «serviciu».

Evident, acționarii depun plîngere penală. Însă procurorul general dă curs plîngerii cu mare întîrziere, la 11 iunie 1891, instrucția cazului fiind încredințată unui consilier de grad înalt în ierarhia justiției, pe motivul că Ferdinand de Lesseps era ofițer al Legiunii de onoare.

SCANDALURI, ÎNCĂIERĂRI... ȘI O SINUCIDERE MISTERIOASĂ

Ministrul justiției, Louis Ricard, novice în politică și ambițios, ținea să folosească procesul drept trambulină în cariera sa, afișînd o mină severă și intransigentă ori de cîte ori era vorba de acest caz. Primul ministru Loubet vroia în schimb să evite scandalul, iar în cel-l privea pe procurorul general, el se găsea între două focuri, sub presiunea ambelor tabere.

Emisiunile companiei se succed la intervale scurte, una după alta: se subscriu noi milioane de franci, adunați în majoritate din ceea ce au agonisit poate o viață întregă sute și mii de oameni modești, care, bineînțeles, nu știau că din banii lor s-a cheltuit, numai pentru publicitate, suma fabuloasă — pe vremea aceea — de 32 milioane franci.

La un moment dat, antreprenorii Couvreux și Hersent, descurajați, renunță la continuarea lucrărilor. Compania de Panama recurge atunci la serviciile unei armate de mici antreprenori, care năpădesc ca lăcustele regiunea canalului în construcție, în speranța unei îmbogățiri rapide. Aceștia erau în majoritate persoane cu totul incompetente, aventurieri fără scrupule. De pildă mulți dintre lucrători erau negri din Africa, pe care antreprenorii îi angajaseră pentru zece franci, decontînd însă companiei... 75 de franci de persoană.

SE APROPIE SFÎRȘITUL

Resursele financiare ale companiei se epuizau cu rapiditate, astfel încît la 27 mai 1885 Ferdinand de Lesseps solicită guvernului francez autorizația emiterii de noi titluri ale Companiei de Panama. În cazul dat însă era nevoie de aprobarea Parlamentului, și Camera numește o comisie pentru avizarea eliberării autorizației solicitate. Avizul fiind negativ, cererea este respinsă.

Între timp, compania reușește să obțină, pe alte căi, noi credite: 107 milioane franci în 1882, 176 milioane în 1883 și 145 milioane în 1884. Dar spectrul falimentului se contura nemilos! La 15 noiembrie 1887, cînd compania este obligată să-și reinnoiască cererea pentru emiteria de noi acțiuni, catastrofa putea fi prevăzută cu certitudine. Lesseps însă, încăpăținat, obsedat de ideea sa, nu vrea să renunțe și respinge opinia specialiștilor care demonstrau necesitatea construirii unui canal cu ecluze, deci contrar planului inițial.

Și totuși o ultimă speranță pentru companie pare că mijeste o dată cu numirea în calitate de antreprenor general al lucrării a lui Gustave Eiffel, constructorul faimosului turn din Paris, înalt de 300 metri, care stîrnise admirația lumii întregi. Numele lui Eiffel dă un nou impuls și prestigiu activității companiei.

O nouă surpriză în istoria, atît de agitată, a companiei: în martie 1888, un deputat de Vaucluse propune în Camera Deputaților adoptarea unei legi privind acordarea autorizației de emiterie a unor noi acțiuni ale Companiei de Panama. Comisia parlamentară numită să avizeze dă, de astă dată, un răspuns afirmativ; operația financiară se înfăptuiește... dar emisiunile n-au nici o reușită! Publicul își pierduse încrederea și nu mai era dispus să cumpere noi titluri.

Falimentul nu mai putea fi evitat și Compania de Panama se vede silită să ceară numirea unor administratori provizorii; la 4 februarie 1889 tribunalul pronunță dizolvarea companiei și numește lichidatori, pe care-i așteaptă o treabă grea: pasivul se ridică la 1,5 miliarde de franci, față de un activ de numai 160 milioane!

Presa porni între timp o campanie furibundă împotriva fiului lui Ferdinand de Lesseps, Charles, și altor persoane, acuzate de a fi mituit pe parlamentari pentru a obține autorizația necesară emiterii de noi titluri. După unii autori, Charles de Lesseps fusese de fapt escrocat ca să dea bani cîtorva intermediari. În orice caz, sub presiunea lui Ricard, procurorul general continuă urmărirea penală și scandalul ia o asemenea amploare încît în Camera deputații ajung să se încăiere. Un deputat recunoaște că a fost mituit, ziarele publică articole-fluviu pe tema «Panama», lansînd atacuri sau apărînd pe cei în cauză, după cum le dictau cercurile financiare și grupările politice pe care le reprezentau.

Evenimentele se precipită. Reinach, unul dintre principalii intermediari, complice și coacuzat, se sinucide... sau moare de moarte

naturală — cine știe? Presa cere lămurirea cazului, dar între timp Cornelius Herz, alt afacerist în stil mare, implicat și el prin Reinach, fuge din Franța. În Camera continuă scandalul, interpelările soldîndu-se uneori cu încăierări...

Guvernul încearcă în zadar să aplaneze cazul și ajunge în cele din urmă, la 28 noiembrie, să fie răsturnat din acest motiv. Noul guvern dispune exhumarea lui Reinach, dar autopsia nu mai poate constata nimic, căci trecuse prea mult timp de la deces.

Deznodămîntul se apropie... La 16 decembrie se emit mandate de arestare contra lui Charles de Lesseps și altora, și se ridică imunitatea parlamentară unui număr de deputați și senatori implicați. Noi scandaluri în Parlament. În fine, la 11 ianuarie 1893 începe faimosul proces în care conducătorii companiei sînt trași la răspundere penală pentru irosirea banilor depunătorilor.

VÎRTEJUL MILIOANELOR

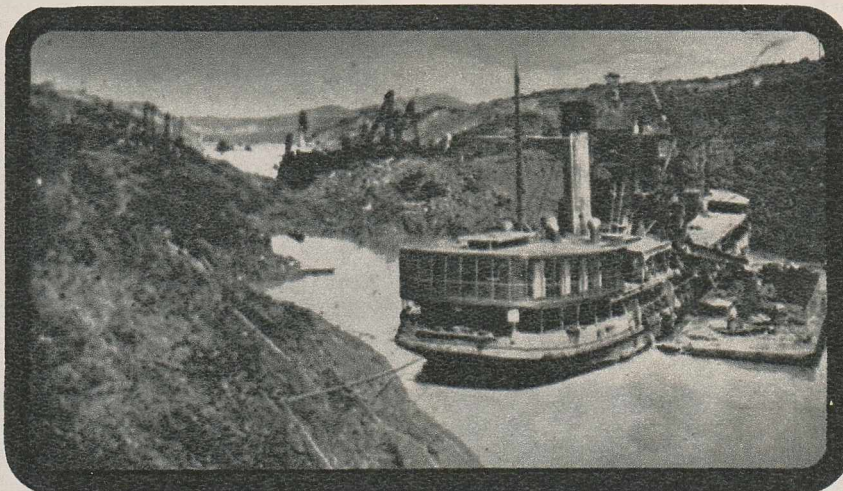
Charles de Lesseps, ca purtător de cuvînt al companiei, expune în fața tribunalului întregul istoric al afacerii Panama: dificultățile de neînvinș de care s-au lovit constructorii, rapacitatea diverșilor antreprenori și intermediari. Sînt ascultați ca martori și numeroși mici acționari care au ajuns la ruină totală, dar apărarea continuă să sublinieze bună-credința acuzăților și greutățile obiective, iar ca argument juridic se invocă prescripția. În depozițiile martorilor, ale acuzăților și în diversele pledoarii se vîntură sume amețitoare, un vîrtej al suteilor de milioane de franci sub a căror greutate au fost strivite numeroase existențe omenești...

La 10 februarie 1893 Charles de Lesseps este condamnat la cinci ani închisoare, coacuzatii Eiffel, Cottu și Marius Fontanes la cîte doi ani închisoare, dar Curtea de casație casează această hotărîre și admite prescripția. Ferdinand de Lesseps, deși nu figurase în proces, în urma emoțiilor suferite face o congestie cerebrală.

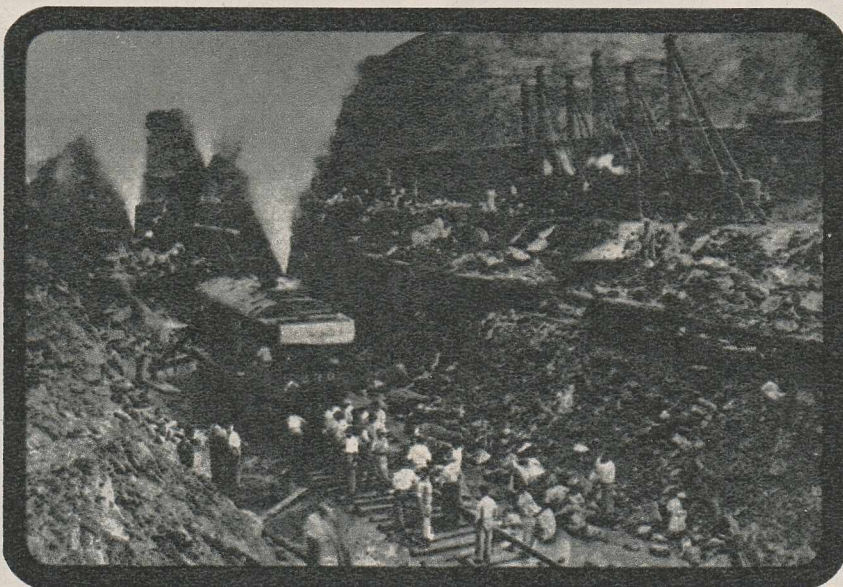
Opinia publică nu se liniștește și, sub presiunea ei, se deschide un al doilea proces, unde acuzatii principali sînt Charles de Lesseps și deputații învinuiți de a fi fost mituiți. Dezbaterile, urmăriute cu viu interes de presa mondială, au scos la lumină corupția politicianistă a timpului, pinza deasă aruncată de escroci și de intermediari veroși asupra acestei afaceri. S-a dovedit de altfel că Charles de Lesseps nu putea aranja nimic, nu putea face un pas fără să-și plătească «tributul», adică fără să dea mită, și, de altfel, tocmai pentru acest delict a fost el pînă la urmă condamnat (la un an închisoare). Iată de unde a pornit și unde a ajuns această acțiune care promitea atîtea binefaceri omenirii...

Procesul a rămas celebru și pentru faptul că a consacrat în vocabular un nou sens — de loc onorabil — al cuvîntului «Panama», respectiv acela de afacere necinstită... de mari proporții. De proporțiile canalului, care avea să fie terminat — în cu totul alte condiții decît cele schițate mai sus — mai bine de două decenii după acest proces, unul dintre cele mai răsunătoare ale secolului.

R. G. BIANU

Documente fotografice din 1913: construcția canalului se apropie de sfîrșit.

Canalul Panama — azi: «intrarea» la Miraflores, pe coasta Pacificului.

PROFIL

„BOMBA“

JULIE CHRISTIE

Americanii botezaseră bomba lor de tristă amintire pe care au experimentat-o la Hiroshima, «Gilda», după filmul care făcuse explozie publicitară la ora aceea, cu Rita Hayworth în rolul titular. Mai recunoscători muzelor pașnice, englezii considerau bomba (artistică) a anului '65 o tinăra acrită: Julie Christie. O fetișcană blondă cu plete-n vint, zîmbet deschis și ochi ce te privesc cu siguranță și curiozitate, dar fără nimic din agresivitatea vampe roșcate, ex-vedeta Hollywoodului de acum 20 de ani. Azi triumfă în artă antistarul, nu numai prin englezoaica Julie Christie dar și prin americana Audrey Hepburn, franțuzaica Anouk Aimée, suedeza Bibi Anderson.

Deținătoarea Oscarului de acum doi ani, Julie Christie nu mai pleacă într-o călătorie internațională cu o suită imperială ci preferă o trecere aproape neobservată prin festivalurile mondene ale lumii, nu dă nici o importanță garderobei, poartă aceeași modestă minijupă ca a tuturor fetelor de vîrsta ei, aceeași geantă sport balansată neglijent pe umăr, geantă cu care-și făcuse apariția meteorică pe ecrane, pentru prima oară, în filmul lui Schlesinger «Billy mincinosul»; întîmpină gazetarii cu aceeași dezarmantă sinceritate, răspunzînd provocărilor lor machiavelice cu același zîmbet franc, limpede ca un «bună-dimineața».

Cine ar fi bănuț de cită inteligență și tact artistic e capabilă această fetișcană degajată, spontană, într-un film pe muchie de cuțit ca «Darling»? Tot al lui Schlesinger, dar o variantă feminină

a lui «Billy mincinosul». Cu deosebire că Darling nu se înșală decit pe ea însăși, căuțînd să ia avans în această cursă pasionantă — un fel de competiție sportivă — care este, după înțelegerea ei, viața. Nu trișează pe nimeni decit pe ea însăși, nici măcar pe cei doi bărbați cu care a fost căsătorită și pe care i-a iubit la timpul lor atîta cît poate iubi acest gen de femeie-capriciu, chinuță pînă la urmă de imense, neistovite întrebări despre viață. Și viața începe să-i dea brutal niște răspunsuri. Julie-Darling continuă să se mire de toate, pare că-și păstrează candoarea în viciu, încearcă să revină cînd înțelege că a pierdut, dar nu mai poate. O inconștientă tragică, excluzînd însă frivolitatea, o clasează pe Darling în viziunea Juliei Christie printre marile victime ale unei societăți în care nu există loc pentru candoare. Dar cît de înțeleaptă, de matură trebuie să fie o tinăra acrită ca să excludă orice retorism în atitudinea sa critică față de personaj, în moralizarea lui finală ușor convențională dată de scenarist; de cită forță și talent trebuie să dispună ca să imprime atîta adevăr eroinei încît să facă personajul tragic fără sentimentalism și ridicol, fără urmă de îngroșare. Nu știu cît i s-a potrivit englezoaicei tulburătoarea, sofisticata anticipație franțuzească a lui Truffaut «Fahrenheit 451» (părerile sînt diverse și controversate). Dar cert e că «Darling» a însemnat punctul — pînă acum — maxim al unei cariere în plină ascensiune.

Alice MĂNOIU

James Coburn, unul dintre «Cei șapte magnifici», în filmul de mare răsunet «Omul nostru Flint». Partenera lui — Gila Golan

varietăți

MUZICA UȘOARĂ ÎN 9 ÎNTREBĂRI CINE SÎNT?

Aceste vedete de muzică ușoară sînt foarte cunoscute sub alt nume. Dintre cele trei răspunsuri indicate de noi, numai unul reprezintă pseudonimul vedetei respective.

1. **NATHANIEL ADAMS:**

a) Louis Armstrong b) Nat King Cole c) Cliff Richard.

2. **FRANÇOIS SILLY:**

a) Gilbert Bécaud b) Jean-Claude Pascal c) Hugues Aufray.

3. **ROBERTO SATTY:**

a) Robertino b) Bobby Solo c) Gianni Morandi.

4. **EDITH GIOVANNA GASSION:**

a) Edith Piaf b) Rika Zaraï c) Edith Piaf.

5. **JEAN PHILIPPE SMET:**

a) Frank Alamo b) Leny Escudero c) Johnny Hallyday.

6. **YOLANDE GILOTTY:**

a) Dalida b) Gigliola Cinquetti c) Pia Colombo.

7. **YVO LIVI:**

a) Paul Anka b) Yves Montand c) Jacques Brel.

8. **ANNIE CHANCEL:**

a) Helen Shapiro b) Barbara c) Sheila.

9. **JEANNÉ BOURGEOIS:**

a) Mistinguett b) Lucienne Boyer c) Brenda Lee.

RĂSPUNSURI:

1. Nat King Cole 2. Gilbert Bécaud 3. Bobby Solo 4. Edith Piaf 5. Johnny Hallyday 6. Dalida 7. Yves Montand 8. Sheila 9. Mistinguett.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Într-o familie germană s-a născut recent al patrulea ciclop, adică al patrulea copil cu un singur ochi. Studiind atît cele trei cazuri precedente cît și alte unsprezece similare, medicii Peter Pfitzer și Horst Müntefering de la Universitatea din Düsseldorf declară că au putut stabili cu precizie aberația cromozomică ce stă la baza acestor fenomene.

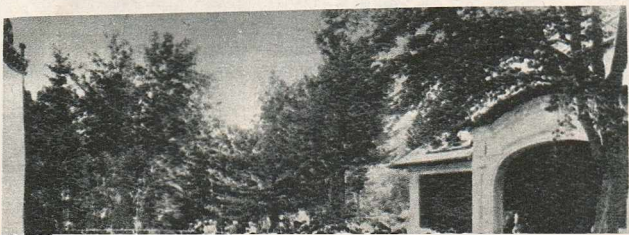
● Cu o peliculă metalizată și perfect transparentă aplicată pe suprafața exterioară a geamurilor de la ferestre, un inventator american a reușit să mențină temperatura unei camere expuse soarelui cu 7 pînă la 10 grade mai scăzută decît cea a încălzirii normale. Această peliculă, care are proprietatea de a respinge în proporție de 75% razele infraroșii, poate fi folosită și pentru protejarea de căldură excesivă a mobilei sau a altor obiecte.

● Piața de legume și fructe a orașului indian Karaci este terorizată de cîtiva vreme de o colonie de maimuțe, care apar în fiecare dimineață în fața tarabelor unde, dacă nu li se dă să mănince din marfa expusă, se înfurie și devastează totul. Cum credința poporului nu permite uciderea maimuțelor, negustorii sînt nevoiți să dea în fiecare zi tribut acestor curioase șantagiste.

● Pastorul B. Crockett din orașul englez Derby a convenit cu enoriașii parohiei sale să nu celebreze nici o căsătorie în zilele cînd echipa locală de fotbal susține un meci. Aceasta pentru ca toată lumea să poată merge la stadion să-și incurajeze echipa.

ARENA „ROTICELELOR“

În anul 1897 au fost înființate, la Paris și la Londra, primele saloane în care se practica *skatingul*, sau *patinajul cu roți* cele cum a fost denumit în traducerea cronicarilor noștri sportivi din acea vreme. În 1911, «amatorii de petreceri sportive au avut plăcerea să aborde noul gen de patinajiu, pe cele trei arene înființate special la Călimănești, București și Sinaia». Informarea aceasta ne-o dă revista *Ilustrațiunea Română* din iulie 1911, și înțelegem astfel că primul skating din România a fost construit la Călimănești. În fotografie: primii virtuoși ai «roticelelor» și primii spectatori pe «arena» de la Călimănești.

PRILEJ DE ECONOMII:

TÎRGUL DE VARĂ

8 iulie -31 august

PREȚURI REDUSE PÎNĂ LA 30%
la articolele specifice sezonului estival

- cămăși
- bluzoane
- bluze
- halate
- slipuri
- compleuri pentru plajă
- costume de baie
- costume
- pantaloni (lungi și scurți)
- tricotaje (cu fire sintetice)
- țesături imprimare
- rochii
- fuste de vară
- țesături de mătase
- impermeabile
- balonseide
- pălării
- sacoșe
- poșete
- genți de voiaj
- încălțăminte de vară

PROCURATI-LE ACUM
PENTRU CONCEDIUL, VACANȚA,
EXCURSIA LA MUNTĂ
SAU LA MARE

ECHIPAMENT IEFTIN ȘI COMPLET PRIN

TÎRGUL DE VARĂ

8 IULIE-31 AUGUST

Mască rituală congoleză.

Practica rituală a antropofagiei — larg răspândită odinioară pe mai toată suprafața globului — izvora din credința că cel ce «gustă» dintr-un șef, un inamic sau un străin își însușește puterea, curajul, înțelepciunea lui.

Din păcate, fenomenul acesta de tristă și rușinoasă amintire nu este nici astăzi complet revolut. Mai poate fi întâlnit — e drept, extrem de izolat — la unele populații rămase într-un stadiu de primitivism pronunțat. În călătoriile de studiu pe care le-a întreprins în regiuni puțin cercetate ale lumii, arheologul, etnologul și publicistul Marcel Homet a avut prilejul să-i întâlnească pe reprezentanții ultimilor «mîncători de oameni». În reportajul «În jungla amazoniană, printre canibali», apărut într-unul dintre numerele trecute ale revistei, domina-sa a relatat cititorilor «Flacării» întâlnirea sa cu caiaposii din America de Sud. Întîmplarea pe care o povestește de data aceasta s-a petrecut cu ani în urmă în Africa, «o Africă — cum o descrie el — învăluită încă de mister, ce îți oferea la tot pasul

glob reportaj

ÎN JUNGLA AFRICANĂ, PRINTRE CAN

OAMENI PANTEREF

de prof. Marcel HOMET

Mă aflam în apropierea cataractelor, încă atît de puțin cunoscute hărților europene de atunci, ale fluviului Panga, cel larg de 1 800 de metri. Împreună cu alți cițiva ingineri constructori aveam misiunea de a studia posibilitatea construirii unei linii ferate care să unească centrul Congoului cu țărmurile înalte ale lacului Kivu, eu urmînd să mă ocup de partea topografică a lucrării.

Drumul pe care urma să-l cercetez trecea prin ținuturi cu totul necunoscute încă, despre care circulau tot felul de legende. Se spunea, printre altele, că ar fi bintuite de membrii unei temute secte (spun așa, deoarece aparțineau mai multor unități tribale): aceea a aniotosilor — în traducere «oamenii panteră». Căpetenia acestora, Tata Mambela, mai ordona din cînd în cînd — din cine știe ce motive — cite un ospăț cu carne omenească.

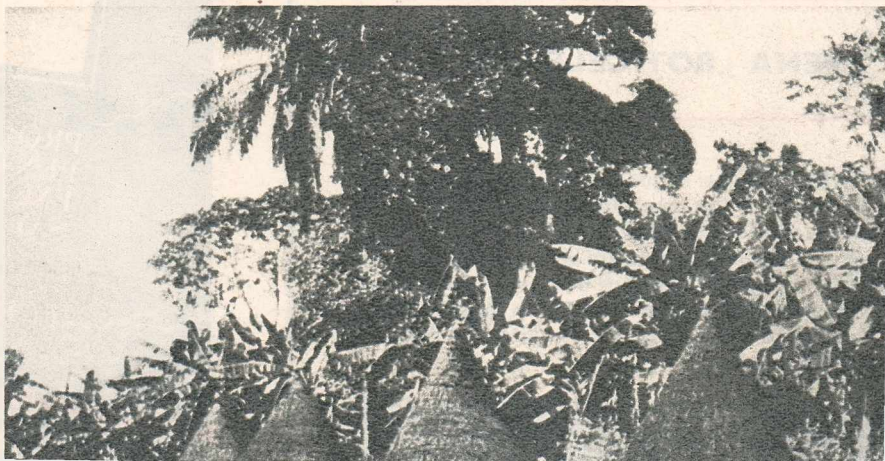
Trebuie să spun că plecarea mea înspre acele locuri fusese precedată — cum se întîmplă de obicei cînd te pregătești să pornești într-o expediție — de un noian de sfaturi și recomandări. Reținusem două: o glumă nereușită, e drept: un «cunoscător» mă asigurase că spre deosebire de caiaposi, trib canibal din Amazonia, care consumă «friptură», Tata Mambela ar avea predicție pentru «rasol» — și un sfat prietenesc dat de un reprezentant al autorităților coloniale de pe atunci: «Dacă îi întilnești cumva pe aniotosi, nu sta în cumpănă. Trage!»

Mărșăluiam de șapte zile b pădurii, fără să fi văzut la față carabina, binoclul și un revolver echipamentul meu. Unsprezece Unul dintre ei era «omul meu boy, căci mă servea. Țineam dință, tutuindu-mă într-un lip pe atît de plin de condensens un soi de Vineri al meu mă pot considera, dată fiind i un fel de Robinson în căutare

Era o după-amiază ca oric Ici-colo enormi boa singuratic trunchiurile invadate de veget: din cînd în cînd străpunsă de în și uneori de strigătul de moa de chemările răgușite ale elef.

Deodată, distinct dar depart mine. Tobe. Ne oprim. Răpăi frază mereu reluată crește. O Tobele sună în față, lateral, cei unsprezece dispar, topin îngrozit, Vineri al meu se întoa carabina și dau să o ridic. Dar și zboară într-un tufiș. Vreau Mă simt cuprins, strîns, stăpî uriași răsăriți ca din pămînt m care, credincios, nu mă părăsi

Sat cu colibe circulare în regiunea fluviului Panga.

Ospăț — dar nu cu carne omenească!

soartă. Îmi strigă: «Aniotosii!» Așadar, ei sînt. Îi privesc. Impunători. Masivi. Musculoși. Să fie acesta sfîrșitul? Aducîndu-mi aminte de tot ce auzisem pe socoteala lor, m-am și văzut servit la un ospăț, cu garnitură de lăcuste. În timpul acesta, unul dintre aniotosi, proțăpît drept în fața mea, mă examina cercetător. Purta de-a curmezișul trupului său de abanos strălucitor o fișie din blană de leopard înnodată pe șoldul stîng, de care atîrnau o sabie cu două tăișuri, mare cît toate zilele, și un pumnal cu mîner de fildeș vîrit într-o teacă țesută din fibre vegetale. O enormă coroană de pene multicolore îi încununau fruntea înaltă, conferind feței sale brăzdate de cicatrice și pictată abundant cu o vopsea albă, unsurcasă, o anumită măreție. Ceilalți patru aniotosi erau înarmați cu lănci. Erau pesemne «garda lui

personală», căci personajul părea să fie o căpetenie mare...

Cîteva cuvinte rostite într-o limbă cu accente guturale îl lămuriră pe bietul meu Vineri, care, la rîndul lui, îmi spuse tremurînd că sîntem prizonierii «măriei-sale Tata Mambela». Printr-un hazard care îmbrăca haina celui mai sumbru ghinion, primul meu «rege» african era căpetenia oamenilor panteră...

CEASURI DE EMOȚIE

După un drum destul de lung și de întortocheat, am ajuns «sub escortă» într-un sat cu colibe circulare, nu am fost — așa cum se povestește de obicei în romanele de aventuri — lăsați pradă curiozității publice. Nu ne-a

pipăit nimeni mușchii brațelor și ai picioarelor, nici nu ne-a răsfrînt buzele ca să vadă dacă ne-am mai păstrat toți dinții. Am fost conduși, în indiferența prefăcută sau nu a femeilor și copiilor prezenți, într-o colibă pe cît de încăpătoare pe atît de curată, și închiși acolo. Nici măcar nu ne-au percheziționat. Ceasul, busola chiar și revolverul mi-au rămas neatînse. Însoțitorul meu s-a așezat pe jos. Eu, în picioare în fața unei deschizături care servea drept fereastră, meditam. Așadar, la canibali. Nici nu am băgat de seamă cînd o bătrînă ne-a adus de mîncare. Carne. Carne friptă. Numai vederea ei, simpla ei contemplare, m-a înfiorat. Mi-am întors privirile. Pierdusem socoteala timpului cînd, la un moment

(Continuare în pag. 22)

omul nimerit, la locul potrivit

Deși știu că joi dimineața factorul îmi va aduce programul Radio-TV, în fiecare miercuri urmăresc cu interes dialogul avanpremierii. Nu pentru că n-aș avea răbdare pînă a doua zi, nici pentru că m-ar ajuta mai bine decît textul tipărit să rețin ceea ce merită să fie urmărit. Și în nici un caz din obligație profesională. Pur și simplu pentru că îmi place să le văd și să le aud pe Ioana Măgură și Sanda Țăranu. Sînt grațioase și își îndeplinesc destul de dificilul rol cu un farmec și o aparentă spontaneitate decurgînd din perfecta stăpînire a meșteșugului.

La televiziune n-ar trebui să fie nesocotit nici odată principiul «Omul nimerit, la locul potrivit». Dar deși acest lucru este cît se poate de evident, unii oameni fără dotarea specifică, perseverază în a-și demonstra stingăcia sub lumina reflectoarelor. Fac parte din această categorie atît salariați ai televiziunii care ar putea îndeplini acolo o muncă mult mai utilă dacă ar înțelege că n-au ce căuta în imagine, cît și colaboratori externi nedescurajați, din păcate, de eșecul unor prime experiențe, poate pentru că nu au conștiința acestui eșec.

Să vorbim totuși puțin și de «condițiile obiective». Adică, nu chiar de cele obiective, de anume insuficiențe în dotare, de pripa în care se pregătesc unele emisiuni, ci de alt gen de condiții, de fapt eminamente subiective. Unii colaboratori apreciază că ceea ce ar putea fi simplu este complicat cîteodată inutil de lucrători ai televiziunii cu o atitudine rigidă sau nesigură. Să luăm un exemplu ipotetic. Să presupunem că domnia-va, stimate cititor, inspirîndu-te din cunoscutele modele italiene, ai dori să oferi și telespectatorilor români amuzante desene animate ca ilustrație la melodii de muzică ușoară. Să presupunem, mai departe, că vrînd să prezinți televiziunii o mostră, ai alege cîntecul «Doar băieții sînt de vină» și ai realiza, folosind unul dintre cele mai sigure procedee comice, un filmuleț în care acțiunea contrazice cuvintele textului: în timp ce interpretează melodia atribuie «băieților» responsabilitatea legăturii sentimentale, de la debutul ei pînă la căsătorie, imaginile înfățișează un tînăr năucit de ofensiva partenerii sale, care îl trage pînă la ofițerul stării civile și îi și dăruiește rapid o familie numeroasă. Ei bine, cum ai reacționa domnia-va dacă specialistul în probleme muzicale al televiziunii, căruia i-ai prezentat acest produs finit, ți-ar spune aproximativ așa: «Da, îmi place, e nostim, dar nu merge». De ce? «Pentru că ia în glumă o problemă serioasă cum este cea a întemeierii unei familii. Alege altă temă».

Dacă faci parte din specia celor ce răzbat întotdeauna, te vei adresa, probabil, peste capul cerberului, unui reprezentant mai sus-pus și mai luminat al televiziunii. Dacă ești însă un om obișnuit și se va face lehamite de asemenea mod de a judeca și-ți vei îndrepta în altă direcție căutările. Iar televiziunea va pierde un colaborator interesant numai pentru că nu toate antenele ei sînt la fel de sensibile.

Vi se pare cumva că exemplul se numără printre cele ce trebuie introduse prin cuvintele «Să admitem prin absurd că...». Asta nu dovedește decît că sînteți optimist. Au totuși dreptate în felul lor acei care invocă atotjustificatoarele «condiții obiective». Cu atît mai mare e meritul celor ce nu se împiedică de ele și cu atît e mai necesar ca numai cei foarte diriși și foarte înzestrați să rămînă în competiție.

Felicia ANTIP

P.S. Al treilea «Opus-Pocus» a confirmat că un spectacol de varietăți cîștigă enorm utilizînd actrițe și actori dotați și pentru acest gen, ca Stela Popescu, Dana Comnea, Ștefan Bănică. Prezența lor cuceritoare ne determină chiar să fim mai indulgenți cu unele lungimi și incoerențe ale scenariului.

Vînătoare de gorile.

dat, un zgomot ușor, abia perceptibil, mă făcu să tresar. Afară, prin iarba din jur, cineva se apropia de colibă... «Își închid prizonierii în colibe și apoi noaptea, pe furiș, îi atacă, îi...» — îmi spusese guvernatorul regiunii despre anietosi. Însoțitorul meu, treaz ca și mine, deși era două noaptea, mă fixa îngrozitor. Auzise și el. Zgomotul se apropia. Ceva se frecă de două sau de trei ori de peretele din nuiele împletite al colibei. Sînt mai mulți, îmi spuse. Despedicalai revolverul. Apoi o dată, de două ori, pînă cînd în butoi nu mai rămase nici un glonț, îl descărcai în direcția presupușilor atacanți. O bufnitură. O zbatere nelămurită, un soi de horcăit... Apoi, tăcere. Vor năvăli desigur o grămadă, ne vor masacra, ne...

Dar nu se întîmplă nimic din toate acestea. Pînă în zori, în colibă nu mai intră nimeni.

A doua zi, înspre ceasurile opt ale dimineții, pe cînd nu mai știam ce să credem, ușa se dădu la o parte și, străjuit de uriașii săi, se ivi Tata Mambela. Maiestuos și foarte grav.

— Omule străin și rău — îmi spuse — nu ți-am dat adăpost bun? Nu ai primit hrană bună? Casa în care te-am lăsat să te odihnești nu a fost curată? Apa pe care ai băut-o nu a fost proaspătă?

Sub avalanșa de reproșuri nu eram în stare să scot o singură vorbă, mai ales că pe măsură ce întrebările se succedau, regele părea tot mai infierbîntat. Bietul meu însoțitor, care traducea totul, era îngrozit.

— Atunci pentru ce, omule rău, în noaptea trecută mi-ai ucis o capră care trecea din întîmplare pe lângă această colibă? Te voi pedepsi aspru...

Aici oare voise să ajungă? Așteptam sentința cu sufletul la gură. Regele, de-a dreptul infuriat, o rosti:

— Va trebui s-o mînînci!

Ziua trecu și ca ea urmară alte zile de resemnată așteptare, de spaimă și speranțe. O singură întrebare mă obseda: «cînd?»

S-A ÎNTÎMPLAT ÎNTR-O NOAPTE

Între timp, credinciosul meu însoțitor începuse să dispară din colibă în timpul nopții într-un chip cu totul

misterios, explicat doar printr-un zîmbet a cărui semnificație încă nu izbutisem să o pătrund. Într-o seară, după căderea amurgului, mă anunță:

— Să fii gata. La noapte plecăm.

— Cum? Cu miinile goale? Prin satul păzit? Și cum vrei să străbatem pădurea neînarmați? Cine a mai văzut vreun european fără arme, fără ghid, aventurîndu-se la întîmplare în junglă?

Chiar dacă nu ar fi sfîșiat din prima zi de animalele sălbatice, urmele drumului lui, pe care el nu știe să le șteargă și în care băștinașii citesc așa cum ne orientăm noi după o hartă, l-ar trăda... Cîțiva cercetași l-ar aduce înapoi în cîteva ore...

Tata Mambela însă nu contase pe farmecele lui Vineri al meu. Să nu mă înțelegeți greșit. Omul meu nu era vreun vrăjitor, cum sînt unii ghizi indigeni din romanele ieftine de aventuri... Era un tînăr spătos și arătos, cu ochi mari și inteligenți, de care una dintre fetele nubile ale tribului se îndrăgostise. Iar el îi oferise cel mai ieftin cadou, promisiunea — la urma urmei destul de ispititoare — că «o va lua cu dînsul la oraș». Așadar, această era explicația disparițiilor lui... Bine — am decis eu. Vom pleca.

Zis și făcut. Pînă în luminișul cel mai apropiat am ajuns singuri. Acolo ne aștepta fata. Purta într-un sac împletit din paie pictate în culori vii carabina mea și munițiile, cîteva provizii și trusa cu medicamente. Le furase din coliba mării-sale Tata Mambela. Conduși de dînsa, care cunoștea nu numai drumul la sălașul unui puternic dar pașnic trib vecin — cel al Mangbelușilor — dar și arta ștergerii urmelor, am pornit după un ocol «strategic» spre satul de care ne despărțeau 6 sau 7 zile de mers.

Nu a fost prea ușor. Trecuseră zece zile și nu dădusem de nici un sat. Pădure, vînat, popasuri, neliniște... Pînă într-o zi, o zi cînd, brusc, pădurea se isprăvi și nu departe zărirăm tumurile unui sat destul de mărișor. Ajunși la capătul puterilor, dar bucușori, ne apropiarăm. Cu cîțiva zeci de metri înainte de cea dintîi colibă, între doi stîlpi, o inscripție. Ridicînd privirile citii: «Colonie de leproși». Dar puțin ne mai păsă. Am trecut printre cei doi stîlpi, aidoma unei trupe care se reîntoarce acasă după o bătălie cîștigată.

În românește de D. TODERICIU

o nouă «salvă» împotriva aterosclerozei

La o recentă sesiune comună, la Washington, a reprezentanților instituțiilor medicale din Anglia și S.U.A., doctorii Stanley Leonberg și Frank Elliott, ambii de la spitalul Pennsylvania din Philadelphia, au prezentat o comunicare care a produs un deosebit interes printre participanți.

Se știe că boala care seceră cele mai multe vieți printre adulți este ateroscleroza. Or, pînă în prezent, nu există nici un mijloc direct pentru stabilirea precoce a prezenței și a intensității bolii aterosclerotice. Se recurge, de pildă, la dozarea colesterolului în sine, dar această metodă nu dă informații suficiente de precizie. De multe ori primul semn exterior al bolii, la un om de 40-50 de ani, îl constituie un atac de inimă, și atunci este prea târziu pentru remedii radicale.

Luată din pripă, boala poate fi stăvilită printr-un regim alimentar adecvat, prin exerciții fizice, prin medicamente etc. Desigur, cel mai bun remediu ar fi... prevenirea, dar în multe cazuri acest lucru nu este posibil, proble-

ma nr. 1 pentru medic rămînd aceea de a stabili în ce măsură pacientul este atins de ateroscleroză.

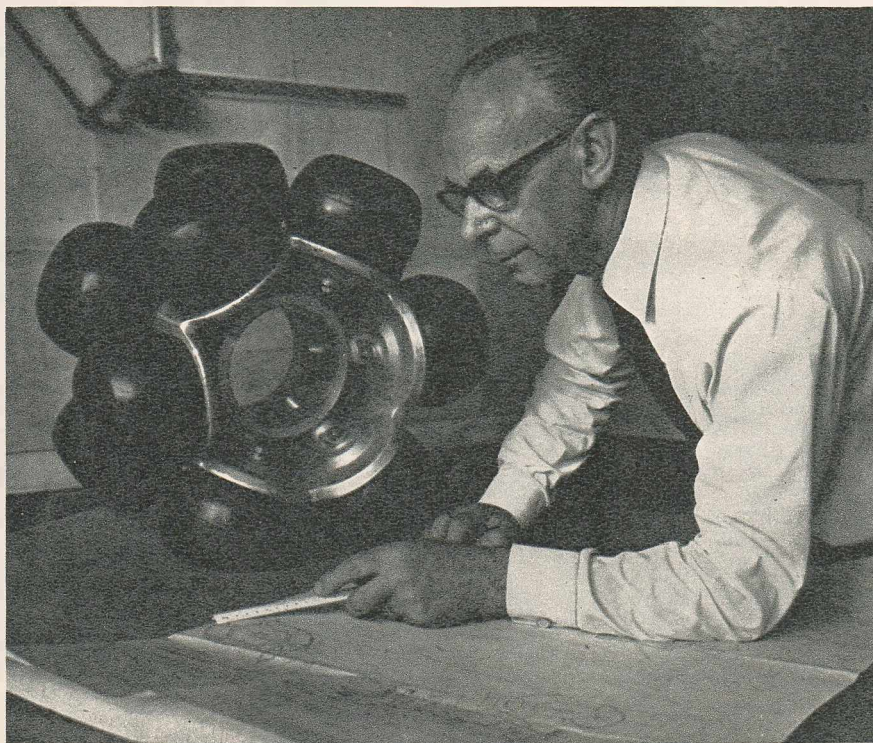
Doctorii Leonberg și Elliott au pus la purct o tehnică de investigație biomicroscopică a ochiului, grație căreia pot fi detectate cele mai fine schimbări structurale în sistemul circulator al acestui organ. Metoda — care se deosebește de cunoscutul examen «fund de ochi» prin aceea că oferă posibilitatea unui studiu anatomic-morfologic prin microscop și deci e mult mai precisă — permite să se tragă concluzii asupra stării marilor artere din organism, în special a celor care hrănesc inima și creierul, și deci asigură buna funcționare a unor organe vitale.

Pînă în prezent noua tehnică a fost aplicată la 3 500 pacienți. Desigur, cifra este prea mică pentru a trage concluzii definitive. Se așteaptă noi date pentru a confirma eficiența acestei metode, care promite a fi o armă prețioasă în bătălia împotriva unuia dintre cei mai înverșunați dușmani ai sănătății omului — ateroscleroza.

vă prezentăm: «rotopedul»

La Institutul pentru cercetări în domeniul automobilismului din Praga s-a realizat

«rotopedul» — un vehicul folosind un nou tip de forță motrice.

ATENȚIE! POLUANȚI!

La Essen, în Ruhr (Republica Federală a Germaniei), a fost instalat un dispozitiv pentru determinarea gradului de poluare a atmosferei.

Dispozitivul absoarbe timp de 24 de ore aerul și apoi, datorită unui filtru montat în interior, indică gradul de poluare.

Fiecare roată a acestui vehicul are fixate 12 «ventuze» de cauciuc pline cu aer comprimat, împins în interiorul lor de către un dispozitiv de distribuție instalat pe osie.

Datorită aerului comprimat «pompat» în ventuze, vehiculul este împins înainte.

în loc de siloz— tratament chimic

Un sistem de conservare a cerealelor prin tratament chimic, pentru a nu mai recurge la instalațiile de uscare sau la silozurile etanșate atât de costisitoare, a fost experimentat de întreprinderea londoneză B.P. Chemicals, în colaborare cu mai multe institute de învățămînt superior din agricultură din Anglia.

În cele mai avansate experiențe, cerealele umede sînt tratate prin pulverizare cu acid propionic pentru a inhiba sporii și bacteriile. Prin acest sistem s-a izbutit să se conserve, timp de un an, cereale cu 30% umiditate. Cantitatea de acid folosit nu a depășit în general 1% din greutatea cerealelor tratate.

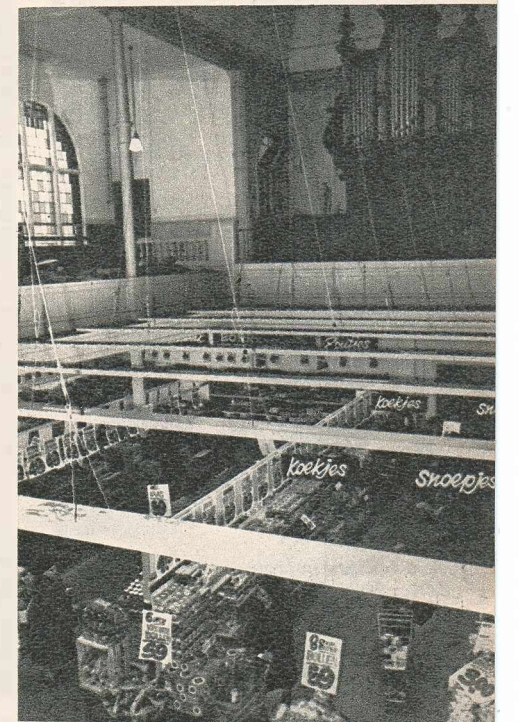
Nu se știe însă dacă cerealele astfel conservate sînt comestibile pentru om, întrucît nu s-a putut afla încă dacă acidul aderă numai la învelișul exterior al grăunțelor sau pătrunde și în interior și pînă la ce adîncime. Atîta vreme cît această problemă nu este lămurită, ele se pot folosi numai pentru hrana animalelor. Avantajele metodei rezidă în primul rînd în faptul că este puțin costisitoare.

varietăți

«MINI-MUNDUS»,

așa se numește un parc care constituie o deosebită atracție pentru turiștii care trec prin localitatea austriacă Wörthersee (Carinthia), deoarece aici sînt reproduse — la scară redusă — cele mai vestite construcții din lumea întreagă, între care și cele ce se pot vedea în imagine: turnul Eiffel, scrînciobul uriaș din Praterul vienez etc.

AFACERILE SÎNT AFACERI

Domnul J. Hermans din Amsterdam este un om de afaceri plin de inițiativă. Dovada? Localul bisericii calvine din localitate nemaifiind folosit ca lăcaș de cult, el l-a închiriat și a amenajat în interior un supermagazin universal.

JUDETUL CU RESEDINTA BAROCA

în accesibilitate. Luăm act cu satisfacție de unele proiecte de sistematizări, care în anu în curs sau în cel viitor vor fi traduse în practică.

Oradea, cu trecutul său cultural prestigios, cu prezentul său ce impune, cu teatrul, ziarele și revistele sale care continuă cu succes o tradiție de prima mână, cu Institutul său pedagogic care pregătește promoții de specialiști bine pregătiți, cu localurile sale familiare în care s-a păstrat ca printr-un miracol o politețe aleasă, în sfârșit, cu industria sa impetuoasă, se va apleca cu mai multă competență asupra problemelor ce-i incumbă. Vașcăul, Nucetul, Orașul Dr. Petru Groza Beiușul, Salonta, Marghita precum și proaspătul oraș Aleșd nu vor avea decît de cîștigat, conlucrînd și dezvoltîndu-și multilateral forțele. Ca și întreg ținutul, ca și întreg Bihorul.

Ajungînd în acest punct îmi dau seama că am omis o mulțime de lucruri. N-am amintit de Băile Felix și 1 Mai, aflate la cîțiva kilometri de Oradea, adevărate edenuri pentru amatorii de înot, fiindcă, element ce le singularizează, izvoarele termale asigură o temperatură constantă în tot cursul anului. N-am amintit despre «Nimphasa lotus thermalys» — plantă unică în Europa care înflorește deasupra izvoarelor calde, unic supraviețuitor al unor epoci cercetate doar de geologie. N-am amintit... De fapt inventarierea pedantă (zic eu) poate în cele din urmă plictisi. N-am s-o fac. Important și pasionant mi se pare că pe un perimetru de 7 200 kmp, 600 000 de oameni, așa cum au făcut-o dintotdeauna, echilibrat, dau noi dimensiuni contemporane unui ținut ce n-a fost lipsit nici înainte de grandoare...

▲ Orașul de pe Criș.

▼ Citadină.

▲ Soare, veselie și (mai ales!) apă caldă tot timpul anului: Băile Felix.

altfel ca și întregul personal al fabricii, nu par conștienți de miracolul (sau poate s-au obișnuit!) pe care-l săvîrșesc cu atîta obișnuință și pentru care nopți de-a rîndul bătrînii «înțelepți» din veacuri au încărunit și și-au tulburat mințile: din nisip — aur...

...DAR TOATE DRUMURILE DUC LA ORADEA

Așa se cade și așa e natural. Cu precizarea și speranța ca drumurile județului să cîștige

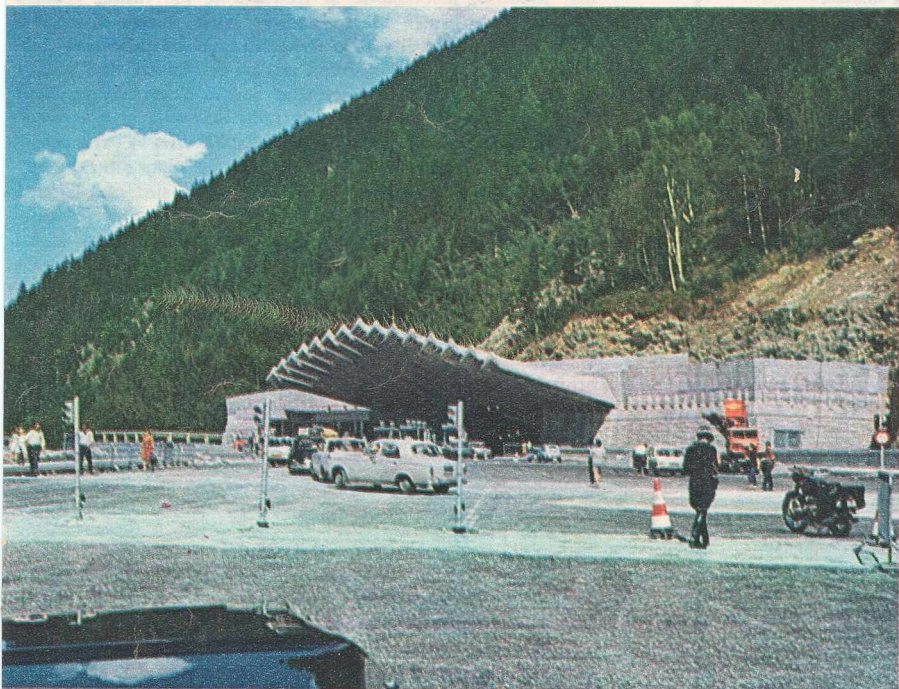

varietăți

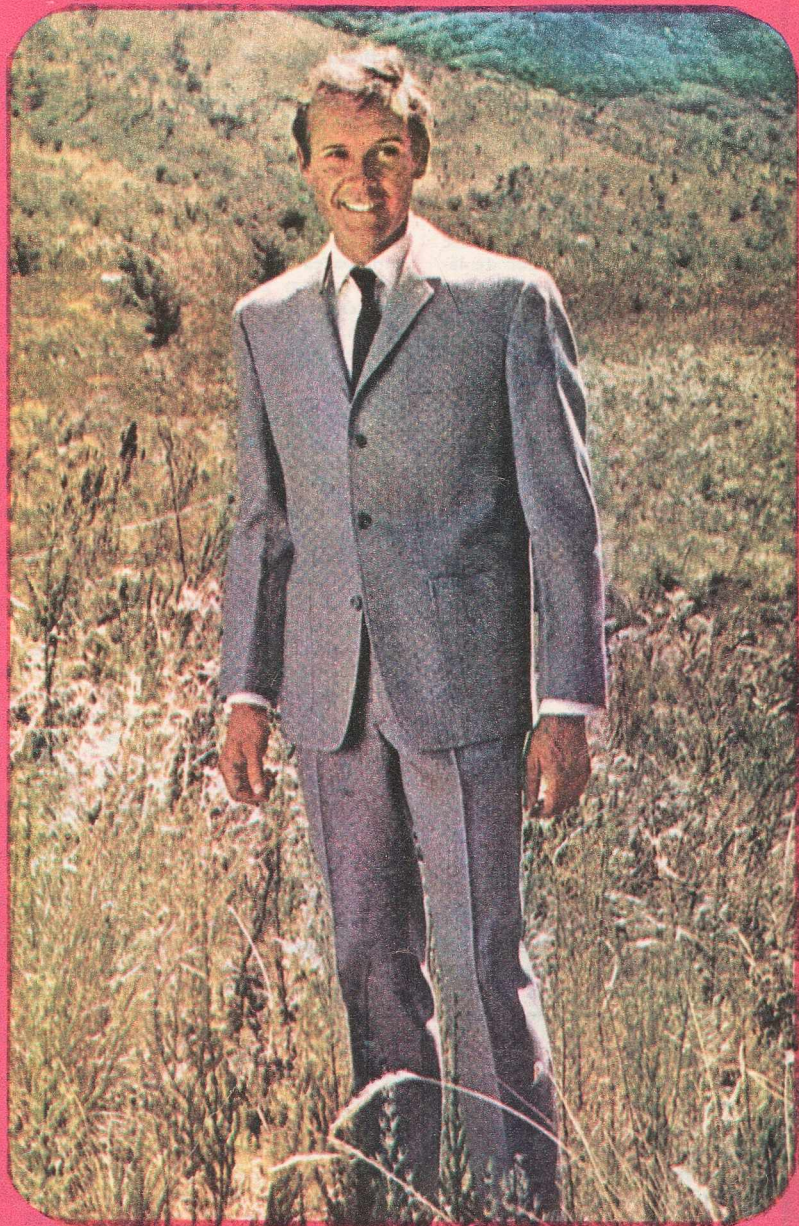

UNA MIE, UNA ȚIE

S-au născut în aceeași zi, aceeași lună, același an: Neil Robinson, feciorul unei funcționare a administrației Grădinii zoologice din Leicestershire (Anglia), și Judy, odrasla unei cimpanzoaice. Între cei doi micuți, prietenie la toartă: dorm într-un pat, se joacă fără să se certe și își împart chiar și biberonul.

Una din intrările monumentalului tunel rutier Mont Blanc care leagă Franța de Italia. Inaugurat în anii trecuți, acest tunel, reprezentând o extraordinară realizare a tehnicii moderne în construcție, a fost străbătut de milioane de automobile, după cum indică contoarele care numerează automat trecerile în ambele sensuri.

<LIBERTATEA>

SIBIU

*Stofe fine
desene și culori
moderne*

POSTA REDACȚIEI

ECOURI

PÎNĂ CÎND NE VA SOSI CITAȚIA...

În nr. 21 din 18 mai a.c. al revistei noastre criticăm, sub titlul «Meșterii strică», felul în care au fost executate lucrările de montare a tunelurilor de lăcuire și uscare a panourilor de la fabricile de mobilă din Vaslui, Rădăuți și Constanța. Conducerea Grupului 204 instalații-montaj din Iași — întreprindere vizată în cea mai mare parte de foiletonul nostru — a reacționat la această critică într-un mod cu totul neobișnuit. Printr-o scrisoare semnată de ing. Ion Simion, director al întreprinderii, și ing. Gh. Lupașcu, secretar al organizației de bază P.C.R., autocritica este înlocuită cu o serie de injurii și amenințări, iar drept unice «dovezi» că montorii au lucrat bine, ni se pun la dispoziție o serie de «dispoziții de șantier» din timpul montajului tunelului de la Vaslui.

Le-am analizat îndeaproape la IRUM-București, întreprinderea executoare a proiectului (împreună cu tov. ing. Fl. Paraschiv, directorul, și ing. Gh. Oprea, inginerul șef al întreprinderii), și la Institutul de studii și proiectări forestiere (împreună cu tov. ing. David Cohn, proiectant al instalației). Ele conțin, desigur, și unele puncte care privesc schimbări cerute pe parcurs de proiectant (era vorba doar de o lucrare prototip), precum și unele modificări ce urmau să fie efectuate de IRUM, dar cea mai mare parte chiar și din aceste dispoziții vizează tocmai calitatea lucrărilor de montaj.

Studierea numai a acestor dispoziții de șantier este însă insuficientă. Atât proiectantul cât și executanții ne-au arătat că slaba calitate a lucrărilor de montaj a fost subliniată în numeroase procese-verbale și minute încheiate pe parcursul lucrărilor. Două dintre aceste documente ne-au fost puse la dispoziție: minuta încheiată la 26 septembrie 1967 la Vaslui și procesul-verbal încheiat la 5 februarie 1968 la Rădăuți. Ambele documente poartă și semnăturile unor reprezentanți ai întreprinderii de montaj ieșene (respectiv ale maistrilor Mihai Petre și Aurel Simedre). Și tot ambele documente consemnează nu numai grave deficiențe în executarea lucrărilor de montaj, dar și ceva în plus: dispariția unor piese și materiale (lanțuri de bicicletă și de motocicletă, benzi textile ș.a.) care au fost predate montorilor, dar care s-au «volatilizat» înainte de a fi montate.

Datele pe care se bazează foiletonul nostru ne-au fost puse la dispoziție de tov. ing. Fl. Paraschiv, director al IRUM-București, în prezența tov. ing. Tit Suhan, inginer-șef al IPROFIL-Vaslui. Iar prin adresa nr. 7332/1968, IRUM-București ne comunică: «Critica adusă felului în care s-a executat montarea liniei

de finisat panouri la IPROFIL-Vaslui ni se pare justă, calitatea montajului fiind deficitară, lucrările nefăcându-se cu suficientă îngrijire».

Adresa întreprinderii ieșene, în locul autocriticii sau al unor argumente de combatere a afirmațiilor noastre, ne aduce însă următoarea «punere la punct»: «...nu putem permite unui necunosător să caracterizeze activitatea unei unități în lipsă totală de cunoștință de cauză, fără a avea cel mai elementar bun-simț de a jigni cei peste 2 000 de salariați». (Am respectat întocmai stilul original al scrisorii — n.r.)

Nu ne îndoim nici măcar o secundă că printre cei 2 000 de salariați ai Grupului Iași se află nenumărați muncitori, tehnicieni și funcționari demni de toată stima, pe care nu numai că nu ne-a trecut prin cap să-i jignim, dar cu ale căror realizări ne mîndrim și noi, cei «necunosători». Dar desfidem pe oricine ar încerca să ne convingă că lucrările de montare a tunelurilor de lăcuire de la Vaslui și Rădăuți au fost îndeplinite de toți acești 2 000 sau de către cei mai buni dintre cei 2 000 de salariați ai întreprinderii. Aceste lucrări au fost efectuate de două echipe modeste de montori care — susținem în continuare — au făcut lucru de mîntuială, pe urmele lor trebuind să vină montorii de la IRUM ca să execute rectificări. Atunci cum își permite inginerul Ion Simion să solidarizeze un întreg colectiv de 2 000 de salariați cu o mînă de oameni care au lucrat prost? Nu aici se află oare adevărata insultă la care se referă și pentru care ne amenință că ne va da în judecată?

Credem că Ministerul Industriei Construcțiilor și Comitetul municipal Iași al P.C.R. ar trebui să ia în discuție acest caz de crasă respingere a unei critici întemeiate.

Pînă la această luare în discuție, îi comunicăm tovarășului director Ion Simion că așteptăm citația la procesul pe care cu atîta gentilețe ni-l promite. Îi dăm însă un sfat: acțiunea de dare în judecată s-o pornească pe spezele proprii, nu pe ale întreprinderii!

CU CINE VOTĂM?

În foiletonul «Hipnofantezie cu detergenți» (publicat în nr. 24/1968 al revistei noastre) criticăm lipsa detergenților, în special de pe piața bucureșteană. Cei vizați ne-au răspuns.

Ce ne scrie Ministerul Comerțului Interior? «Contractarea detergenților sintetici pentru fondul pieței se face cu întreprinderile pendinte de Ministerul Industriei Chimice, aceștia fiind nominalizați de C.S.P. în planul de livrări al ministerului producător.

Detergenții au fost în ultimii ani deficitari. Ministerul Industriei Chimice nu a acoperit nici pentru acest an necesarul pentru

fondul pieței. Pentru repartizarea judicioasă a detergenților pe sisteme s-a cerut direcțiilor comerciale județene analiza aprovizionării cu detergenți pe localități în cadrul județelor. Menționăm însă că repartizarea pe teritoriu este îngreunată de sistemul adoptat de fabricile Ministerului Industriei Chimice, care nu ne comunică integral capacitățile disponibile la contractare. Neacoperirea cererii de consum a populației va continua în tot cursul anului, ca urmare a repartizării cu 2 365 tone mai puțin decît cererea comerțului».

Ce ne răspunde, la rîndul său, Ministerul Industriei Chimice? «La întocmirea planului cincinal, în balanța detergenților s-a luat în calcul cererea Ministerului Comerțului Interior care a solicitat pe anul 1968 cantitatea de 17 000 tone detergenți. Această cerere a fost acoperită integral. De la începutul acestui an, contractele de livrare cu Ministerul Comerțului Interior au fost respectate în întregime și s-au livrat în avans pe primele 5 luni cantitatea de 395,2 tone detergenți. Distribuirea pe rețeaua comercială a celor 17 000 tone detergenți se face de către Ministerul Comerțului Interior care a dat indicații asupra modului de contractare pe rețea».

Apreciem promptitudinea răspunsurilor celor două instituții, dar nu și imprecizia lor: nu ne putem da seama cine-i de vină și nu știm cu cine să votăm. Așteptăm, așadar, răspunsuri precise și clare și, mai ales, să nu mai alergăm în comuna Jilava pentru o cutie de «Trial», iar la Corbeni pentru «Alba».

N. Frunteș — biroul turistic Șirnea-Brașov. «Pentru popularizarea noii noastre localități turistice în paginile revistei «Flacăra» — ne scrieți dv. — vă aducem cele mai călduroase mulțumiri... În urma articolului, O.N.T. a organizat excursii la Șirnea cu grupuri de turiști din țară și de peste hotare». Rîndurile dv. ne bucură.

Ladislau Dunajec — Timișoara. Nu putem utiliza informația trimisă de dv., deoarece conținutul ei nu justifică acest lucru și, pe de altă parte, ne-a fost trimisă în copie.

Teodor Mușat — Pitești. Consultați-vă cu dv. și procedați așa cum credeți că este mai bine. Orice intervenție din afară este contraindicată.

Titus Ghițescu — București. Aveți o oarecare îndeminare la scris, dar «fragmentul nocturn» nu este edificator. Pentru a ne pronunța cu oarecare precizie, am dori să vedem și alte scrieri ale dv.

Ion Dinulescu — Craiova, **Alex. Pufan** — Turnu-Severin, **Cornelia Marian** — Ilia, **Virginia Oltean** — Tirgu-Mureș, **Maricica Tănase** — com. Dobriceni, **Costel Rotaru** — Călarși, și mulți alții. Vă mulțumim pentru sugestii și propuneri. În rest, prin poștă.

Marin PREDĂ: INTRUSUL

La puțină vreme după apariția *Moromeților*, vol. II, Marin Preda își consolidează situația de prozator fundamental, exemplar, cu o incursiune în conștiința omului contemporan, cu o spectaculoasă tentativă de afirmare a drepturilor sufletului individual în marele proces al devenirii istorice, al necesității sociale implacabile.

Călin Surupăceanu, singurul personaj esențial, toți ceilalți fiind lumea știută, lumea dată, previzibilă, nici mai bună, nici mai rea decît o cunoaștem, relatează — la persoana întâi — drumul victii sale, punind în observarea ei o relativă seninătate și neîncercînd vreo clipă să-și pledeze cauza, chiar cu unele accente paradoxal jubilate dacă ținem seama de faptul că istoria ce ne-o evocă este, în planul imediat vizibil, una a eșecului. Și acest plan imediat, e cazul s-o spunem cu simplitate, scriitorul îl reface cu o rară cutezanță și pasiune a adevărului, cu un realism metodic de-a dreptul impresionant. Ca și *Moromeții II*, *Intrusul* se citește cu o reală satisfacție civică, cu un sentiment acut al recunoașterii adevărului. Literaturii convenționale, marele prozator i se opune cu un puternic instinct țărănesc, înnăscut, cu o liniștită decizie de a spune adevărul oricît de amar, fără șovăire și fără abateri.

Ar fi totuși să facem o nedreptate lui Marin Preda și să anulăm aspirația spre absolut a romanului său, reducînd totul (cum s-a și procedat în unele comentarii critice prea terestre) la dezbateri intelectuale, oricît de complexe, la conflictul moral, oricît de încordat, de pasionant și de revelator în sine. Scriu aceste foarte sumare rînduri la oarecare interval după lectura cărții, și întrebîndu-mă încă o dată cu ce am rămas trebuie să recunosc că impresia fundamentală, aceea în stare să asigure un ecou mai durabil în conștiință (nu în conștiința teoretică fatal pieritoare), este de altă natură. Rămîne în noi, după ce materia problematică s-a consumat, impresia unei enigmatice tulburări, atingînd rosturile mai adînci, rosturile mai ascunse, insondabile și ireductibile ale ființei noastre sufletești, ale ființei noastre eterne. E un mister în această carte, un secret al ei care o scoate dincolo de problema, importantă desigur, a opțiunilor morale și o așază mai presus de alternativă pesimism-optimism, îndoială-certitudine. N-aș spune prea grăbit că eroul și-a ratat existența și n-aș trece imediat la întrebarea atît de simplă dacă e vina sa ori a celorlalți, dacă bine sau rău a procedat salvînd viața altora, avîndu-se fără precauție pe calea dăruirii de sine etc. Cîștigă sau pierde, se «realizează» sau se distruge? Poate că se realizează distrugîndu-se, poate că supraviețuiește prin însăși această pierdere și totală uitare de sine, poate că devine cineva abia renunțînd de a mai fi cineva, poate că eșecul său pe toate planurile, fără excepție, reprezintă singurul mod de a nu eșua esențial și de a păstra în sine un miracol unic, rezistent la toate naufragiile, iradiînd deodată o lumină fantastică, orbitoare, supraomenească deasupra lor și inventînd deodată un sens tulburător în nenorocire, în pierdere, în ratare, în renunțare. Putem avea senzația că pe măsură ce asistăm la avatarurile eroului li facem procesul în toată regula, nu cumva însă acest proces ni-l înțelegem în nouă și nu cumva el, nemaștiînd nimic, distrugîndu-și iluziile, certitudinile, nelăsînd piatră peste piatră în zona aridă a demarcațiilor dintre bine și rău, ordine și dezordine, capătă brusc acces într-un domeniu secret, nouă inaccesibil, nouă celor care continuăm să știm ceea ce el nu mai știe și ne simțim ciudat de bine în confortabila posesiune a valorilor, friabile în ciuda temeiniciei lor? Paradoxala stare de fericire («sînteți flămînzii de viață, dar nu de fericire, și singura noastră șansă e că nu sînteți eterni și că alții mai buni, poate, vă vor lua locul» — astfel ni se adresează în final *Intrusul*), care inundă pînă și concluziile cele mai sceptice ale romanului și care conferă o stranie lucire amărăciunii și tristeții duse aproape de limita suportabilă, trimite gîndul spre alte zări, de dincolo de realitatea vizibilă, la o altitudine prielnică doar marilor «intruși» în lume, celor din rasa prîntului Mișkin și a lui Alioșa Karazomov. Dincolo de problematica atît de interesantă, de altfel, romanul lui Marin Preda trăiește în lumina enigmatică a acestei vecinătăți și într-un climat de poezie existențială care e viața sa secundă, pătrunzătoare.

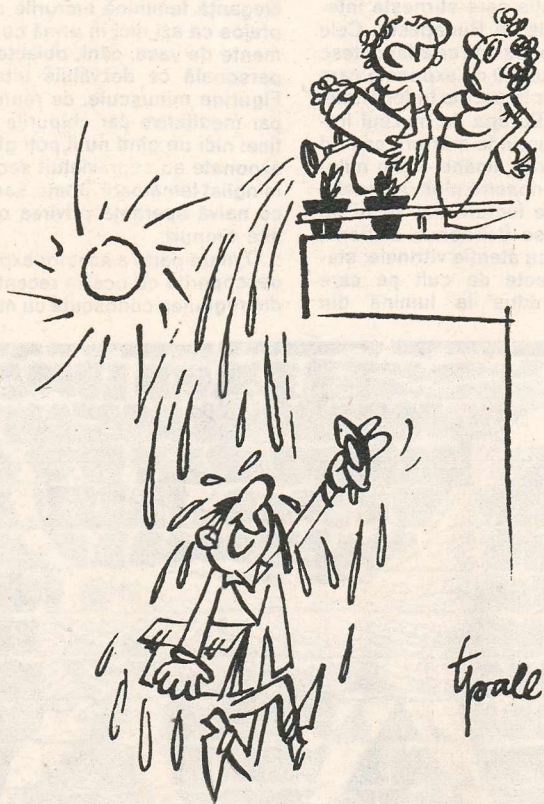
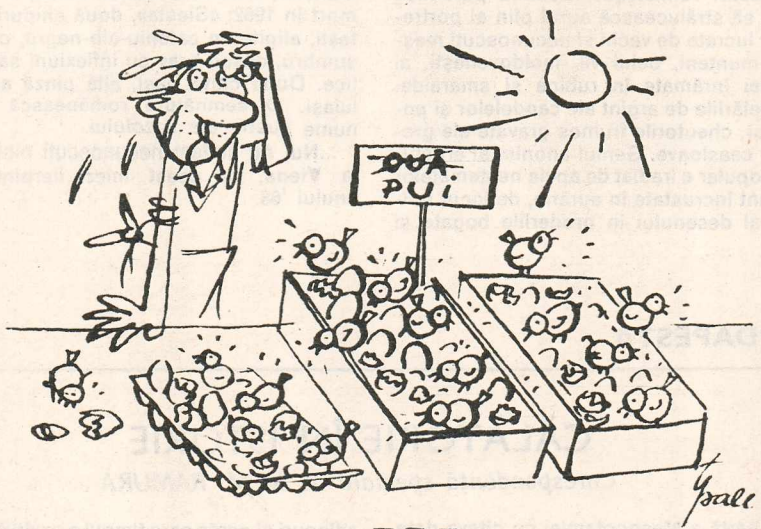
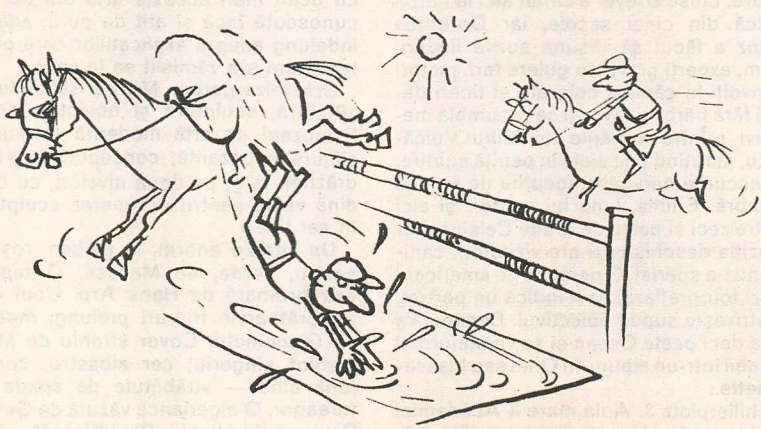

varietăți

CĂLDURĂ MARE...

de T. PALL

— Unde-ați găsit apă, fraților?

RAZE DE SOARE

1	G	2	A	3	L	4	I	5	L	6	E	7	U	8	9	10	11
2	A	E	S					R	A	S	A	R	I				
3	L	A						N	A								
4	A	N	I					I									
5	X	A						A	S	F	I	N	T	I	T		
6	I							I									
7	E							P									
8		L	A	N													
9																	
10																	
11	D	I	N	T	I												

ORIZONTAL: 1) A descoperit petele din soare și rotația acestuia în jurul axei sale — Drumul iluzoriu al soarelui. 2) Capăt de drum tematic — Verbul soarelui în zori. 3) Soare (fig.) — Sub orice critică. 4) Indică timpul (pl.) — Apus. 5) Axă fără cap! — Moartea soarelui. 6) Record solar... la înălțime — O jumătate de ceas! 7) Fără... temă. 8) Marea de spice — Făcută să... strălucească. 9) Începe vara! — A dura — Poate suferi de insolație. 10) Rău de... soare — A face ca puii. 11) Arma soarelui de iarnă — Sori.

VERTICAL: 1) Împărăția soarelui — Pas riveran. 2) A prinde — Senin (pl.). 3) Univers — El, de colo — Staniu. 4) Pronume reflexiv — Readus la lumină. 5) Aurul plajei — A răsări. 6) A fost odată — A da strălucire (fig.). 7) Pune mina — Ștampilare. 8) Loc pentru un cunoscut «Apus de soare» — Post-scriptum. 9) Piliere geologică — Fără căldură. 10) Sloi călător — Constelația... toredorului (neart.). 11) Bucurie — Baia... de soare.

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului „JF, CĂLDURILE“, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CANICULA — ART. 2) AMOREZATA — CAP. 3) RIU — RACITA — UL. 4) AC — STI — TABARA. 5) GAZ — U — FARUL — J. 6) IL — ARSI — ERUPE. 7) A — SPITER — IAR. 8) LITA — ERAE — TUS. 9) ECU — PLACUT — NA. 10) ADERARI — OMAT. 11) TREIER — TOPI — E. 12) A — NODUROS — LAN. 13) PUTNA — BRUTARI.

- NEW YORK** Într-o conferință de presă, primarul New Yorkului, John Lindsay, a denunțat gravitatea măsurilor de reducere masivă a fondurilor destinate luptei împotriva sărăciei. «Dacă în statele americane vor avea loc tulburări — a declarat Lindsay — Johnson și Congresul vor avea partea lor de vină».
- PÉCS** După șase ani de lucrări pentru restaurare, cifrate la 7 milioane de forinți, celebra catedrală din Pécs și-a redeschis porțile. 200 de specialiști au luat parte la restaurarea monumentului arhitectural.
- TOKYO** Oficiul organizației japoneze «Pace în Vietnam» comunică: alți 100 de militari americani au dezertat, refuzând să lupte în Vietnam. Ei se ascund acum în diferite localități din Japonia.
- LONDRA** Nici o grijă: faimosul Big Ben nu va fi vîndut. Oferta de cumpărare prezentată de o societate americană din California a primit din partea autorităților engleze următorul răspuns: «Big Ben aparține prea mult orașului Londra ca să-l putem înstrăina».
- RICHMOND** O moțiune aprobată de Consiliul municipal cere polițistilor din acest oraș american să tragă fără avertisment în cazul cînd socot că viața le este în pericol și cînd vreun cetățean este atacat. Un prim efect: împușcarea unui tînăr negru de către un polițist zelos.
- MILANO** După îndelungate dezbateri, Consiliul comunal a interzis... cortegiile funerare care, prin trecerea lor lentă, paralizază de multe ori circulația — devenită și așa haotică — pe arterele principale ale orașului.
- BILBAO** După descinderile «universitare» de la Madrid și Barcelona, poliția spaniolă a operat arestări în incinta Facultății de științe politice și economice din Bilbao. O dată cu studenții arestați pentru «propagandă comunistă» a fost ridicat și un corresponsent al agenției «France Presse» aflat aici în reportaj.
- PARIS** Atentat cu bombe de plastic în atelierul Casei de modă Christian Dior. În legătură cu cauzele misterioase ale atacului se pomenește din nou de spionajul industrial; la 25 iulie, Casa Dior urma să prezinte în public surprizele colecției sale pentru sezonul de toamnă și iarnă.

ORELE ORAȘULUI

Correspondență specială de la Valentin SILVESTRU

Josefsplatz 6. Palatul Palffy, ora 10. Aseară, Luise Dreyer a cîntat aici la harpă muzică din cinci secole, iar Dorothea Schinz a făcut să răsunе suave lieduri. Acum, experți gravi, cu gulere tari, pictori dezinvolti în cămăși colorate și tineri de cenți fără bărbi și favoriți se preumblă meditativi printre lucrările lui Mihai Vulcănescu, scrutînd peisajele în peniță subțire, arabescurile nervoase, jocurile de lumină și umbră. E iulie, luna lui cupor, și aici sînt treizeci și patru de grade Celsius, dar expoziția deschisă azi are vizitatori, canicula nu i-a speriat. O pereche de americani blonzi fotografiază: ea îi indică un portret, el potrivește supus obiectivul. Desenul va zbura deci peste Ocean și se va statornici probabil într-un album, în Ohio sau Massachusetts.

Schillerplatz 3. Aula mare a Academiei de arte, ora 11. Un grup compact pătrunde cu vădită curiozitate în ampla expoziție. «Icoane și obiecte de cult din biserici și mănăstiri românești». Lumina puternică face să strălucească aurul plin al portretelor lucrate de vechi și necunoscuți meșteri munteni, ochii vii, moldovenești, ai Mariei înrămate în rubine și smaralde, dantelăriile de argint ale candelor și potirelor, cheuturile frumos gravate ale grelelor ceasloave. Geniul anonim al artistului popular e iradiat de apele nestemate savant încrustate în aurărie, de jocul rafinat al desenului în broderiile bogate și

complicate ale odăjdiilor. Vienezii privesc cu ochii mari această artă atît de puțin cunoscută încă și atît de pură, adăstînd îndelung asupra explicațiilor care povestesc cum s-a zămislit ea în veac.

Schweizergarten. Muzeul secolului XX «Pictură, sculptură și obiecte», ora 12. E muzeul de artă modernă al Austriei clădire impozantă, concepută în stil în drăzneț, larg, pe două niveluri, cu o grădină vastă pentru expunerea sculpturilor în aer liber.

Un vitraliu enorm, în galben, roșu, albastru, verde, de Matisse. O tapiserie extraordinară de Hans Arp. Unul dintrulbulburătoarele trupuri prelungi modelate de Giacometti. Covor straniu de Miro — pămînt singeriu, cer albastru, cîrnă de lună albă — străbătute de spada unu-toreador. O algeriancă văzută de Guttuso. Pe urmă Kandinsky, Paul Klee, Max Ernst, André Masson, Kokoschka, Barlach, Massereel, Mondrian... Și, deodată, Victor Brauner, născut la Piatra Neamț în 1903, mort în 1962: «Siesta», două chipuri grotesti, alipite, în cafeniu-alb-negru, colorisumburu, desen grav cu inflexiuni sarcastice. După cîțiva pași, altă pinză a aceleluiași. O semnătură românească întrunume ilustre ale secolului.

...Nu, nu sîntem necunoscuți nici aici la Viena, în acest miez fierbinte a anului '68.

BUDAPESTA

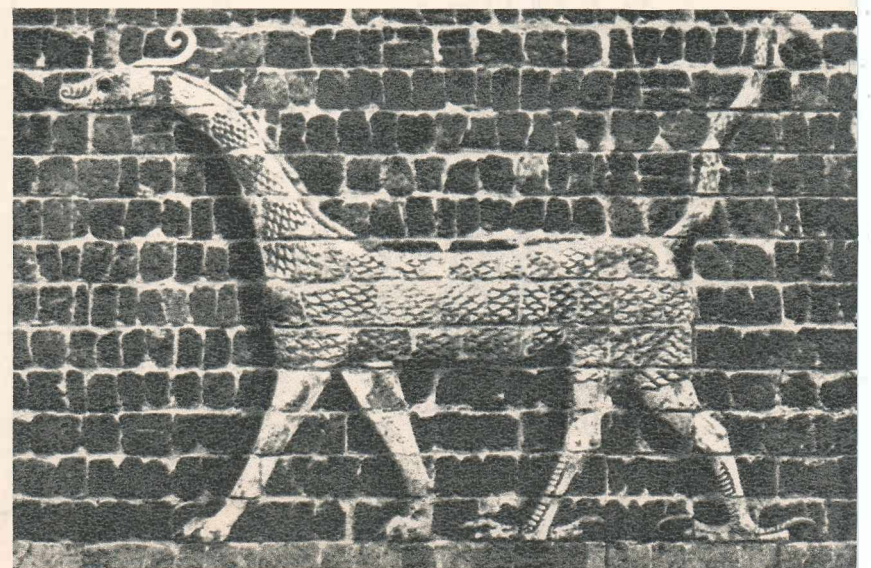
CĂLĂTORIE ÎN ISTORIE

Correspondență specială de la M. RAMURĂ

O hartă a Mesopotamiei cu cîteva date ce ne plasează în istorie servește drept prefață la o expoziție care stîrnește interesul, în aceste zile, la Budapesta. Cele trei săli ale Galeriilor de artă ce adăpostesc expoziția găzduiesc 300 de exponate care îl poartă pe vizitator în secole îndepărtate. Colecția adusă în Europa de muzeul irakian din Bagdad cuprinde mărturii privind 8000 de ani ai istoriei umane — din milenul 6 înainte erei noastre pînă în secolul 17 e.n. Stăpîniți de lecturi mai vechi, în care se învălmășesc Babilonul, asirienii, chaldeenii, privim cu atenție vitrinele: statuete micuțe, obiecte de cult pe care arheologii le-au adus la lumină din

adîncuri și peste care timpul a azvîrlit uita rea, bijuterii care dovedesc că în materie de eleganță feminină lucrurile n-au stat mai prejos ca azi nici în urmă cu milenii, fragmente de vase, căni, obiecte de folosință personală ce dezvăluie uitate obiceiuri. Figurine minuscule, ce reprezintă zeități par meditative dar chipurile sînt enigmatice: nici un gînd nu îl poți ghici. Fragilele exponate au supraviețuit secolelor. Le-amîngîiat temătoare, poate, sau, dimpotrivă, cu naivă speranță privirea oamenilor din alte timpuri.

O mare parte a acestor exponate au fost descoperite cu ocazia recentelor săpături din regiunea cunoscută cu milenii în urmă

CINE PLĂTEȘTE?

Vă reamintiți: acum doi ani și jumătate, tărani și pescarii din jurul modestei așezări spaniole Palomares au fost martorii unui spectacol insolit: o explozie uriașă, undeva, în văzduhul albastru, urmată la scurt interval de o grindină metalică. Așa cum avea să se afle ulterior, această ciudată mană cerească provenea din ciocnirea, la 11 km altitudine, dintre un bombardier B-52 și un avion-cisternă, ambele în serviciul forțelor aeriene ale S.U.A.

Pînă aici, nimic deosebit. Grijă Pentagonului pentru securitatea mondială s-a exprimat adesea în forme atît de originale, încît accidentul cu pricina ar fi putut trece drept un fapt divers. Chestiunea a început să se complice din momentul în care autoritățile militare ale S.U.A. s-au văzut nevoite să menționeze (ah, detaliile!) că bombardierul strategic purta sub aripi cîteva jucării cu hidrogen; deși, din fericire, mecanismele detonatoare fuseseră lăsate acasă, din nefericire două dintre «obiectele înstrăinate» s-au dezagregat în contact cu solul. Bineînțeles, cei interesați s-au grăbit să calmeze opinia publică. Și, pentru deplina ușurare sufletească a populației locale, la Palomares și-au făcut apariția contoarele Geiger. Totodată, autoritățile spaniole au instituit un cordon sanitar împrejurul regiunii afectate, inter-

zicînd legături directe între locuitorii acesteia și melegurile limitrofe.

De atunci au trecut, cum spunem, doi ani și jumătate. Interdicțiile sînt încă — parțial — în vigoare; un flagel tainic, cu acțiune lentă dar implacabilă, subminează existența celor din Palomares. Turmele de vite prezintă și ele simptome ale unor maladii misterioase; tărani și pescarii din regiune reclamă zadarnic autorizația de a-și desface produsele pe alte piețe. Recent, o delegație localnică s-a deplasat la Madrid, cerînd să se urgenzeze normalizarea situației, precum și achitarea integrală a reparațiilor materiale ce incumbă ministerului de război al Statelor Unite. Pînă în prezent, rezultatele acestor demersuri sînt puțin încurajatoare: medicii americani și spanioli, care i-au examinat pe solicitanți, refuză să acorde multora dintre ei certificatele de sănătate; pe de altă parte, din cei 1 100 000 dolari ce se cuvin, drept daune, familiilor lezate, nu s-au achitat decît 285 000...

În schimb, contoarele Geiger continuă să zumzăie discret și conștiincios, spre neliniștea legitimă a populației din Palomares și, evident, din alte zone ocrotite de aripile darnice ale forțelor aeriene ale S.U.A.

Dan DEȘLIU

COMENTARIU

Erupții latino-americane

de Silviu BRUCAN

America Latină este din nou prezentă în titlurile presei mondiale ce anunță una dintre acele erupții periodice prin care acest imens vulcan social se impune atenției lumii contemporane.

După o perioadă de relativă acalmie, marile țări din sud cunosc agitații violente, cu vădit caracter politic. În uriașa Brazilie, la Rio de Janeiro, zeci de mii de manifestații au strigat lozinci împotriva «dictaturii militare» și a «imperialismului american», ceea ce înseamnă că stratagema migălos regizată a mareșalului Costa e Silva, noul președinte, de a sugera «întoarcerea la regim civil» și la o politică «mai independentă» față de S.U.A. n-a reușit să păcălească lumea; fapt care a făcut pe editorialistul lui «Jornal de Brazil» să-l acuze că «se joacă de-a președintele», ceea ce nu constituie nici pe departe un monopol brazilian. În Argentina, unde nimeni nu-și mai face iluzii în privința regimului militar, situația este descrisă «încordată», în urma masării de trupe în principalele orașe pentru a reprima demonstrațiile conduse de sindicate și organizațiile studențești. Uruguay, una dintre puținele țări latino-americane care se mindresc cu un regim parlamentar, cumpăste în aceste zile mișcări sociale de o asemenea amploare încât și președintele Jorge Pacheco Areco s-a hotărât să recurgă la soluția clasică a represiei militare. Muncitorilor care protestează împotriva «înghețării salariilor» și a stării de asediu li s-a răspuns cu arestări, ocupație militară și rigoarea legislației marțiale. În fruntea băncilor și altor instituții au fost numiți ofițeri, ceea ce va asigura funcționarea lor ireproșabilă, conform... regulamentului interior de cazarmă.

Peste tot unde privilegiile latifundiarilor și ale marilor capitaliști sînt în primejdie intervine salvator ofițerimea reacționară — pe care popoarele latino-americane o numesc plastic gorile. În Brazilia gorile, în Argentina gorile, în Uruguay gorile. Senatorii americani, care se întreabă cu o naivitate prefăcută de ce grosul ajutorului economic pentru America Latină este cheltuit pentru echiparea și finanțarea militarilor, atunci cînd continentul suferă de racile sociale atât de grave, găsesc răspunsul — pe care de altfel îl cunosc — în evenimentele sociale politice din America Latină. Căstă ofițerimii, recrutată cu grijă din rîndurile claselor parazitare, instruită și din nou «recrutată» de către Pentagon, constituie reazimul principal al regimurilor antipopulare de pe continent, din care la nevoie se recrutează juntele militare. Doar nu se poate lăsa la întimplare sarcina de

cerber a miliardelor de dolari investiți pe acest imens continent.

Vremelnic, în timpul președintelui Kennedy, a fost lansată cu multă zarvă «Alianța pentru progres» — un program bazat pe concepția mai elastică și mai subtilă a ajutorului economic combinat cu reforme sociale și cu o față parlarmentară, menit să contracareze influența revoluției cubaneze. Kennedy manifesta chiar o «răceală» față de juntele militare, lucru neobișnuit pentru un președinte al Statelor Unite. Nu a trecut mult și accentul a căzut din nou pe vechea și încercata metodă militară, iar juntele au ajuns iar la preș. Republica Dominicană este ilustrativă pentru această sinuoasă evoluție. După asasinarea odiosului dictator Trujillo în 1961, forțele democratice și liberale au luat un avînt atît de puternic încît președintele Johnson a ordonat intervenția militară, iar infanteria marină, faimoasă în istoria latino-americană, a instalat în scaunul de președinte dominican pe Balaguer, omul lui Trujillo, adoptat de Washington. Se pare însă că experiența nu a reușit: aproape un sfert din populația activă nu are de lucru, industria stagnează și singurii care prosperă sînt capitaliștii nord-americani, stăpîni pe pozițiile cheie din economie. Balaguer fiind civil, Washingtonul are în rezervă și un dictator militar, pe generalul ultrareacționar Wessin, care, după ce a participat la lovitură de stat împotriva președintelui constituțional Juan Bosch și s-a evidențiat în cooperarea cu intervenționistii yankei, s-a refugiat în Statele Unite. Iată «Alianța pentru progres» în plină acțiune.

Cît privește America Centrală, acolo dominația nord-americană este atît de deplină încît operează fără nici o jenă. Recentă «conferință a președinților» din Costa Rica, Salvador, Honduras, Guatemala, Nicaragua, la care a participat și președintele Johnson, a marcat o dată mai mult că această parte a continentului este o imensă plantație a atotputernicului trust «United Fruit Company», a cărei principală funcție este să furnizeze imense profituri patronilor trustului și fructe ieftine pentru piața nord-americană. În aceste condiții, realizarea unei «piețe comune» între micile republici nu poate decît să înlesnească operațiunile «trustului verde», motiv pentru care președintele Johnson a promis acestui hinterland agricol un împrumut de 65 milioane dolari, cam atîta cît reprezintă costul unui bombardier american modern.

Ce s-ar face țările Americii Latine fără generozitatea vecinului de la nord?

a fiind infloritoarea Mesopotamie. Staue de alabastru și marmură ca și valoroase exemplare de sculpturi cu chipuri eminime prezintă «recolta» cercetărilor rheologice efectuate acum patru ani la Tell-as-Sawwan, pe malul fluviului Tigru. Specialistul irakian Saadi F. Al-Ruvshdi releva însemnătatea deosebită a acestor noi descoperiri. Cele mai multe

din exponate abia urmează a fi incluse în literatura arheologică și supuse examenului oamenilor de știință.

Relicvele Mesopotamiei atrag zilnic mii de locuitori ai Budapestei și numeroși turiști străini. Expoziția adusă din Irak este o instructivă călătorie pe drumuri puțin bătătorite ale istoriei.

RĂZBOI, FOAME ȘI POLITICĂ

Tratatul au început, au eșuat, luptele continuă, foamea seceră mii de vieți — iată dimensiunile tragediei care se consumă sub ochii întregii omeniri în Nigeria și Biafra însingurată de lupte secesioniste, abil întreținute și încurajate

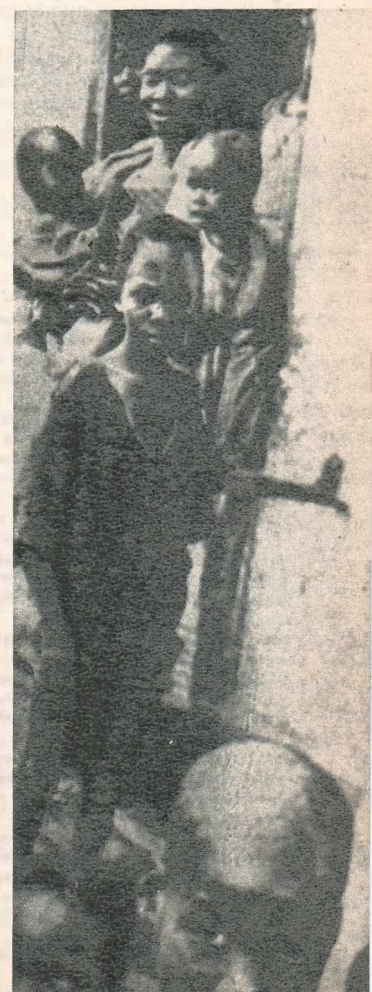
de cercuri interesate. Războiul a însemnat pînă acum 150 000 de morți de o parte și de alta a frontului și 200 000 000 dolari pierderi pentru Nigeria și Biafra laolaltă. Acum foamea și epidemiile virulente amenință să extermină șapte milioane de biafrezii aparținînd, în majoritate, populației Ibo. Corespondenții de presă care au pătruns în zonele atinse de flagelul necruțător al foamei descriu scene halucinante și transmit amplificat strigătul de ajutor pentru salvarea biafrezilor năpăstuiți. Cîteva guverne occidentale se oferă să livreze cantități de alimente, dar în cele mai multe cazuri intențiile lor sînt frîinate de o seamă de considerente politice proprii și opreliști exterioare.

Fapt este că orice întîrziere a ajutorului are urmări fatale pentru un număr mare de copii, femei și bătrîni, pentru biafrezii angajați într-o luptă inegală.

O misiune britanică dirijată de lordul Hunt s-a instalat la Lagos, capitala Nigeriei, și se arată gata să organizeze un «pod aerian» pentru transportul de alimente de la baza situată pe insula Fernando Poo. La rîndul lor, Statele Unite și R.F.G. promit ajutor. Din Italia, organizația «Caritas Internationalis» a și trimis 154 tone de medicamente și alimente pentru copii. Organizații filantropice din Elveția și Norvegia au expedit pe calea aerului 1 000 tone de alimente. Dar nu este de ajuns: foamea continuă săucidă în Biafra în timp ce manevrele politice pentru exploatarea situației nu încetează la Lagos și în alte capitale. Autoritățile nigeriene încearcă să conditioneze tranzitul de alimente și medicamente de capitularea Biafrei.

Denunțînd jocul murdar al anumitor cercuri interesate în continuarea vărsărilor de sînge, căpetenia luptătorii-

Copii biafrezii infometăți în așteptarea ajutorului.

DAKAR

COOPERARE ȘI TRANSPORTURI

Corespondență specială de la Nestor ROURA

Importanța planificării transporturilor — în special în zona Africii de vest — a fost una dintre principalele probleme dezbătute în cadrul celei de-a treia sesiuni a Comitetului O.N.U. pentru dezvoltare și planificare, sesiune ale cărei lucrări s-au desfășurat la Dakar. Discuțiile la care au participat experții și delegații prezenți la reuniune, studiile prezentate au avut ca punct de plecare dezvoltarea economică în cadrul unor acțiuni eficiente. După cum s-a subliniat cu acest prilej, diferitele țări mici nu-și vor putea diversifica producția, nu vor putea realiza venituri importante, nici nu vor reuși să-și asigure o reală independență economică dacă nu vor lua măsuri corespunzătoare.

Subregiunea Africii de vest cuprinde 14 țări — Mauritania, Senegal, Sierra Leone, Guineea, Liberia, Gambia, Coasta de Fildes, Ghana, Togo, Dahomey, Nigeria, Niger, Volta Superioară, Mali. Principalele obiective economice urmărite aici

sînt valorificarea produselor și extinderea schimburilor de mărfuri — minereuri, aur, diamante, plante industriale etc. — între cele 14 țări. Fără o rețea de căi de comunicație, legăturile economice în această regiune ar fi însă dificile. De aici și necesitatea dezvoltării sistemului de transporturi.

În acest sens, traseele șoselelor și căilor ferate vor fi stabilite în funcție de amplasarea centrelor economice. Astfel, experții recomandă să se acorde prioritate ameliorării rețelei rutiere dintre Nigeria și Niger, Coasta de Fildes și Volta Superioară, Mali, Ghana și Volta Superioară, și construirii unei linii terate Ghana-Togo-Dahomey-Nigeria. Pînă atunci însă — cu excepția avionului — camionul și vasul de coastă rămîn singurele mijloace de comunicație. De aceea companiile de transport naval vor trebui ajutate în ce privește investițiile, iar porturile — mărite.

(Urmare din pag. 29)

lor Ibo, colonelul Ojukwu, refuză ajutorul englezilor pentru că aceștia furnizează — concomitent cu această acțiune de «ajutor umanitar» — arme și muniții regimului militar din Lagos, pentru ca acesta să le folosească împotriva Biafrei. O seamă de piedici de ordin tehnic îngreuiază de asemeni sosirea la timp și în mari cantități a ajutoarelor. Este vorba de capacitatea redusă a terenurilor de aterizare bialfreze și de absența unor căi de acces terestre spre regiunile sinistrate.

Situația este în prezent atât de dramatică încât mulți comentatori consideră că pierderile în oameni din Biafra tind să devină mai mari decât cele pricinuite de războiul din Vietnam.

B. DIC

QUICK: CONDITIA SCOLILOR VEST-GERMANE

Un adevărat semnal de alarmă cu privire la stările de lucruri din școlile vest-germane este lansat într-un recent articol din revista «Quick». În ce constă situația catastrofală (aprecierea apartine profesorului în psihologie Pichotcka, din

München) a școlilor din R.F.G.? Iată câteva aspecte, relatate de amintita publicație: existența unor clădiri datind, în proporție de peste 50%, de la începutul acestui secol — «clădiri neigienice, lipsite de confort modern»; clase supraaglomerate, cu pînă la 70 copii, fapt ce face imposibilă ținerea cursurilor într-un mod satisfăcător; materialul didactic este vechi și demodat; manualele școlare sînt învechite și în ele «se mai pot încă descoperi poezii naziste, ca de pildă poeziile «patriotice» ale lui Heinrich Lersch» (Quick); programele analitice nu țin seama de faptul că elevii trebuie pregătiți pentru viață. La toate acestea se adaugă și un alt fapt, nu de mai mică importanță și care suscită de asemeni, în momentul de față, o discuție aprinsă în presa și cercurile social-politice vest-germane. Este vorba de împărțirea actuală, pe criteriile confesionale, a școlilor din R.F.G. — element care influențează în mod negativ organizarea unui sistem unitar de învățămînt și, în ultimă instanță, este răspunzător de imposibilitatea adoptării unor măsuri de ordin material menite să ducă la buna desfășurare a activității școlare. Problema avînd și implicații politice, cererile care se ridică întru abolirea acestui sistem și revendică trecerea la așa-numitul «învățămînt comunale» se lovesc de opoziția cercurilor conservatoare.

Care sînt rezultatele unor atari stări de lucruri? În martie a.c. un mare număr de părinți au făcut coadă o noapte întreagă în fața intrării unui gimnaziu din Rodenkircher (în apropiere de Köln) pentru a-și putea înscrie copiii; au fost primiți 132 copii — alți 185 fiind refuzați din lipsă de locuri. Acesta este un aspect. Dar iată și

un altul, nu mai puțin grav. Institutul vest-german pentru cercetări internaționale pedagogice, de pildă, a studiat rezultatele unui test matematic realizat printre elevii din 12 țări europene. Cei din R.F.G. au ocupat penultimul loc.

Răspunzînd întrebării: «Sînt oare școlile vest-germane pe măsura cerințelor secolului XX?», revista vest-germană trage concluziile: «Nu, ele nu sînt, pentru că sistemul este înapoiat. În aproape toate țările învățămîntul este obligatoriu pentru toți copiii timp de zece ani. Copiii de muncitori stau alături de copiii de medici, avocați sau profesori. Nu mai există privilegiul educației pentru unii. Peste tot se dă o atenție deosebită chimiei, matematicii, fizicii, biologiei și limbilor străine. Acestea sînt elemente care trebuie să apară și în școala (vest)-germană... Numai dezvoltînd învățămîntul se poate înainta pe tărîm economic și social». Ideile acestea sînt într-adevăr pe măsura secolului XX. Dar numai cu ideile...

I. CIOARĂ

CÎND BOEING N-ARE BANI, CONCORDE N-ARE CLIENTI

De multă vreme Concorde și Boeing 2707 se află în întrecere. Este vorba, după cum se știe, de avioanele gigant superpersonice de pasageri care urmează să fie lansate pe liniile internaționale — primul construit în colaborare de francezi

și englezi, al doilea de o societate americană. Evident, se sconta că tipul de avion care va intra primul în circulație va acapara și piața. De aci o cursă inversunată.

Acum câteva zile însă s-a anunțat la Washington că s-a hotărît în Camera Reprezentanților anularea alocațiilor de 92 milioane dolari prevăzute pentru construirea lui Boeing 2707. Aparent nici că se putea o veste mai bună pentru concurentul Concorde.

Dar experții englezi sînt de părere că știrea nu aduce de loc motive de bucurie. Concorde, după zborurile de încercare, nu va putea intra în producție de serie decît dacă primește comenzi ferme pentru cel puțin 74 bucăți din partea firmelor de transporturi. Or, firmele vest-europene, ca urmare a retragerii din cursă a lui Boeing 2707, consideră că pericolul concurenței firmelor de transport americane scade, și că deci pot deocamdată să nu se grăbească cu investițiile în Concorde. Ele vor prefera pentru un timp avioanele cu reacție de mai mică anvergură, care sînt mai ieftine. Așadar, nu le rămîne autorilor Concorde-ului decît să roage concurenții americani și Camera Reprezentanților: dați-i drumul domnilor, nu ne lăsați singuri!

Paradoxal, dar adevărat.

Nicolae URECHE

Maurice Jacques Couve de Murville, noul prim-ministru al Franței. Născut la 24 ianuarie 1907 la Reims, a absolvit liceul la Paris și apoi a obținut licența în litere și doctoratul în drept, după care a urmat cursurile Școlii de științe politice din Paris. Începînd din 1930 ocupă, timp de un deceniu, funcții importante în Ministerul de Finanțe. În timpul războiului se alătură «Franței combatante» sub ordinea generalului De Gaulle și devine membru în Comitetul francez pentru eliberarea națională. Din 1945 i se încredințează posturi de răspundere în aparatul diplomatic francez — la Cairo, Washington și Bonn — iar la 1 iunie 1958 este numit ministru de externe, funcție pe care a deținut-o pînă la remanierea guvernamentală ce a precedat alegerile pentru noua Adunare Națională — cînd i s-a încredințat portofoliul economiei și finanțelor

COMPUTER

● 60 000 000 dolari, deci cu aproape 5 000 000 în plus față de anul acesta, va cheltui Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) pentru combaterea diferitelor flageluri ce mai bîntuie în diferite regiuni ale lumii.

● Evoluția creșterii taliei la bărbați în Europa înregistrează un record în Olanda: încă de pe acum un plus de aproape 11 cm față de prevederile pentru 1980.

● «Chrysler», deținătoarea locului 3 în industria americană de automobile, se «reprofilează» parțial pe construcții navale. Numai în cursul ultimelor luni au fost lansate la apă 32 de tipuri de ambarcații cu motor «Chrysler».

● Creșterea rapidă a numărului studenților în Franța; în cifrele de azi și în cele de perspectivă: anul acesta — 620 000, în 1968 aproape 800 000, iar în 1971 peste 1 000 000 de studenți.

● Din relatările ziarelor pragheze reiese că în prezent 1 500 000 de cehi și slovaci trăiesc răspîndiți în diferite țări din lume. Numai în S.U.A. numărul lor se ridică la 1 000 000, 70 000 în Canada, 10 000 în Australia.

● O cifră fără comentariu: 50 000 americani în uniformă staționează pe teritoriul Thailandei (545 000 kmp — peste 30 milioane de locuitori).

● 300 000 000 franci algerieni, iată cifra de afaceri globală a celor 18 firme industriale naționalizate în Algeria. Majoritatea aparțineau marelui grup olandez «Unilever».

● Nelson Rockefeller, angajat în cursa pentru președinția S.U.A., speră să obțină la Convenția de la Miami a partidului republican un număr de 480 mandate, dintre care însă numai 180 sînt sigure.

● Sondaje de opinie publică efectuate recent în Anglia indică o dezaprobare în proporție de 71% față de legea lansată de guvernul Wilson care limitează majorarea salariilor la 3%.

● Recordul sinuciderilor este deținut de medicii americani. Concluziile unei anchete recente: la fiecare 100 000 de medici s-au sinucis 33 numai în ultimii doi ani.

Macabra anchetă minuțioasă

Un picior de om plutea singurel pe riul Mooloa din Mexic. Poliția îl pescuiește și trece la cercetări minuțioase. Cînd auzim de cercetări minuțioase în mintea noastră se aprind imediat imagini grozave — adevăr teribil, lumină mare în bezna enigmei, triumf al rațiunii în noaptea unui marș funebru. Se dau acum la iveală — după lungi investigații în timp și spațiu — concluziile anchetei macabre: piciorul fusese amputat unui bărbat la spitalul din Tepico, oraș pe lingă care trece apa aceea cu atîtea vocale la două consoane. După amputare, medicii — supraaglomerați cu operații — au dat soției piciorul soțului ca să-l incinereze sau să-l înmormînteze, la alegere. Soția, avînd pe cap alte probleme — ca orice soție căreia i-a rămas bărbatul în viață — a dat «obiectul» unui șofer, plus o sumă frumoasă, ca acesta să ducă la bun sfîrșit operația. Șoferul, avînd și el altele pe cap — că doar n-o să renunțe la un pasager pentru funeraliile unui picior necunoscut — s-a gîndit că nu există nimic mai simplu decît să arunce pachetul macabru în apă. Asta-i tot — nimic macabru, nimic absurd, nimic teribil în ancheta

CRONICA DE TREI SECUNDE

minuțioasă, nici un triumf al rațiunii, fiindcă rațiunea nu triumfă decît după ce a fost învinsă. Or, toți cei implicați au fost raționali: ei n-au avut timp. Ei n-au avut timp, au avut altele pe cap, ei trăiau, ei intonau — cum se spune frumos — marele imn al vieții. Că din imnul ăsta al vieții triumfătoare a apărut și ceva inuman — e normal: din ce să apară inumanul dacă nu din lipsa de timp? Dar pentru o asemenea concluzie nu e nevoie de o anchetă minuțioasă. E suficientă și o cercetare superficială. Cred că e întia dată cînd o anchetă minuțioasă ajunge atît de clar la aceleași concluzii cu cele ale oricărei anchete superficiale. Pe drumul grav ca un marș funebru spre adevăr, polițienii mexicani i se cuvine un gînd bun, rotit larg ca un sombrero.

Din nou Blaiberg

Viața, nu altceva, mă silește să revin la Blaiberg. N-aș mai fi vrut să scriu despre el. Dacă era după

mine, l-aș fi lăsat să trăiască liniștit, să moară liniștit, anonim, ca un muritor de rînd. Nimeni nu bate toba cînd un om moare după 60 de ani cu inima lui. De ce ar fi alt fel dacă un alt om se stinge la 60 de ani după ce a luat inima altuia? Din Blaiberg ar fi fost de ajuns să reținem că se poate trăi ceva mai mult dacă ne schimbăm o dată în viață pompa aceea. Dotați cu pompa altuia, se poate trăi ceva mai mult — după cum se poate să nu mai trăim ceva mai mult. Peste asta, ce să mai zicem? Încă o schimbare de inimă, și încă una, unde am ajunge? Viața n-ar mai fi viață ci o performanță, un record mondial bătut prea des. Omenirea ar deveni un stadion urît ca un circ în care spectatori inepti ar aștepta toată ziua bună-ziaua o ștafetă de 4 x 100 metri să alerge în 40 de secunde un 10 000 de metri. E bine să trăim cu convingerea că ștafetele de sprinteri nu pot bate recordul curselor de fond... Totu-i să ne dăm seama dacă sîntem sprinteri sau fondisti. Asta-i cel mai greu, asta se află prea tîrziu. N-am dreptate? E de ajuns că Blaiberg m-a aprobat refuzînd o a doua grefă. E tot ce a făcut mai curajos omul acesta în care bate într-adevăr o minte de om. În rest — să aibă parte de atîtea zile cite i-au fost scrise.

Radu COSAȘU

FLACĂRA ALBUM

6 băieți cu ritmul în sine: formația sincron condusă de Cornel Fugaru.

Biblioteca Municipiului Dava
SALA DE LECTURĂ

Biblioteca Municipiului Dava
SALA DE LECTURĂ

